

ДІЛО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18, II пав. Корто пошт. шадв. 26.726. Адреса тел. „Діло—Львів“. Число телефону 565. Рукописів редакція не звертає.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно 5— К. чвертлічно 15— піврічно 28— цілорічно 56— у Львові (без доставки): місячно 4— К. чвертлічно 12— піврічно 22— цілорічно 44— в Німеччині: місячно 28— М. піврічно 56— цілорічно 112— в інших країнах: поштою місячно 50—</p>	<p>Ціна оголошень: Реклама в першому номері коштує 100 с. в наступних — 1 К. в наступних — 1/2 К. в наступних — 1/4 К. в наступних — 1/8 К. в наступних — 1/16 К. в наступних — 1/32 К. в наступних — 1/64 К. в наступних — 1/128 К. в наступних — 1/256 К. в наступних — 1/512 К. в наступних — 1/1024 К. в наступних — 1/2048 К. в наступних — 1/4096 К. в наступних — 1/8192 К. в наступних — 1/16384 К. в наступних — 1/32768 К. в наступних — 1/65536 К. в наступних — 1/131072 К. в наступних — 1/262144 К. в наступних — 1/524288 К. в наступних — 1/1048576 К. в наступних — 1/2097152 К. в наступних — 1/4194304 К. в наступних — 1/8388608 К. в наступних — 1/16777216 К. в наступних — 1/33554432 К. в наступних — 1/67108864 К. в наступних — 1/134217728 К. в наступних — 1/268435456 К. в наступних — 1/536870912 К. в наступних — 1/1073741824 К. в наступних — 1/2147483648 К. в наступних — 1/4294967296 К. в наступних — 1/8589934592 К. в наступних — 1/17179869184 К. в наступних — 1/34359738368 К. в наступних — 1/68719476736 К. в наступних — 1/137438953472 К. в наступних — 1/274877906944 К. в наступних — 1/549755813888 К. в наступних — 1/1099511627776 К. в наступних — 1/2199023255552 К. в наступних — 1/4398046511104 К. в наступних — 1/8796093022208 К. в наступних — 1/17592186044416 К. в наступних — 1/35184372088832 К. в наступних — 1/70368744177664 К. в наступних — 1/140737488355328 К. в наступних — 1/281474976710656 К. в наступних — 1/562949953421312 К. в наступних — 1/1125899906842624 К. в наступних — 1/2251799813685248 К. в наступних — 1/4503599627370496 К. в наступних — 1/9007199254740992 К. в наступних — 1/18014398509481984 К. в наступних — 1/36028797018963968 К. в наступних — 1/72057594037927936 К. в наступних — 1/144115188075855872 К. в наступних — 1/288230376151711744 К. в наступних — 1/576460752303423488 К. в наступних — 1/1152921504606846976 К. в наступних — 1/2305843009213693952 К. в наступних — 1/4611686018427387904 К. в наступних — 1/9223372036854775808 К. в наступних — 1/18446744073709551616 К. в наступних — 1/36893488147419103232 К. в наступних — 1/73786976294838206464 К. в наступних — 1/147573952589676412928 К. в наступних — 1/295147905179352825856 К. в наступних — 1/590295810358705651712 К. в наступних — 1/1180591620717411303424 К. в наступних — 1/2361183241434822606848 К. в наступних — 1/4722366482869645213696 К. в наступних — 1/9444732965739290427392 К. в наступних — 1/18889465931478580854784 К. в наступних — 1/37778931862957161709568 К. в наступних — 1/75557863725914323419136 К. в наступних — 1/151115727451828646838272 К. в наступних — 1/302231454903657293676544 К. в наступних — 1/604462909807314587353088 К. в наступних — 1/1208925819614629174706176 К. в наступних — 1/2417851639229258349412352 К. в наступних — 1/4835703278458516698824704 К. в наступних — 1/9671406556917033397649408 К. в наступних — 1/19342813113834066795298816 К. в наступних — 1/38685626227668133590597632 К. в наступних — 1/77371252455336267181195264 К. в наступних — 1/154742504910672534362390528 К. в наступних — 1/309485009821345068724781056 К. в наступних — 1/618970019642690137449562112 К. в наступних — 1/1237940039285380274899124224 К. в наступних — 1/2475880078570760549798248448 К. в наступних — 1/4951760157141521099596496896 К. в наступних — 1/9903520314283042199192993792 К. в наступних — 1/19807040628566084398385987584 К. в наступних — 1/39614081257132168796771975168 К. в наступних — 1/79228162514264337593543950336 К. в наступних — 1/158456325028528675187087900672 К. в наступних — 1/316912650057057350374175801344 К. в наступних — 1/633825300114114700748351602688 К. в наступних — 1/1267650600228229401496703205376 К. в наступних — 1/2535301200456458802993406410752 К. в наступних — 1/5070602400912917605986812821504 К. в наступних — 1/10141204801825835211973625643008 К. в наступних — 1/20282409603651670423947251286016 К. в наступних — 1/40564819207303340847894502572032 К. в наступних — 1/81129638414606681695789005144064 К. в наступних — 1/162259276829213363391578010288128 К. в наступних — 1/324518553658426726783156020576256 К. в наступних — 1/649037107316853453566312041152512 К. в наступних — 1/1298074214633707007132624082305024 К. в наступних — 1/2596148429267414014265248164610048 К. в наступних — 1/5192296858534828028530496329220096 К. в наступних — 1/10384593717069656057060992658440192 К. в наступних — 1/20769187434139312114121985316880384 К. в наступних — 1/41538374868278624228243970633760768 К. в наступних — 1/83076749736557248456487941267521536 К. в наступних — 1/166153499473114496912975882535043072 К. в наступних — 1/332306998946228993825951765070086144 К. в наступних — 1/664613997892457987651903530140172288 К. в наступних — 1/1329227995784915975303807060280344576 К. в наступних — 1/2658455991569831950607614120560689152 К. в наступних — 1/5316911983139663901215228241121378304 К. в наступних — 1/10633823966279327802430456482242756608 К. в наступних — 1/21267647932558655604860912964485513213 K.</p>
--	--	---

Видає: Видавнича Спілка „Діло“

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Як Австро-Угорщина помагає будувати українську державу.

Відкликання австрійських Українців в українській державній службі. — Україножерне пресоє бюро в Швейцарії за австро-угорські гроші.

Львів, 20. вересня 1918.

В цих днях п. к. Кореспонденційне Бюро доносило в Київ, що австро-угорське правитель-ство, за вставленням українського міністра закордонних справ, дозволило австрійським Українцям, зайнятим в українських заведеннях і урядових, оставати на Україні — низшим урядовикам і слугам до 10. жовтня, а урядовикам до 31. грудня с. р.

Що се значить? Що австро-угорське правитель-ство рішило відкликати австрійських Українців, зайнятих в українській державній службі, і тільки за вставленням українського міністра закордонних справ відложило відкликання до вище поданих речезів.

Наші відомості говорять, що за дальший дозвіл австрійським Українцям оставати в українській державній службі австро-угорське правитель-ство домагається від української держави таких мезичайно великих матеріальних чинитьб, що українська держава не може на них згоди-тись, та що й вище поданий дозвіл окуплений великими матеріальними чинитьбами.

Так поступає Австро-Угорщина супроти України, з якою не тільки заключила мир і вступила в приязні відносини, але, вступивши на за-владдіння українського правитель-ства на україно-ську державну територію з цілю дати поміч Україні в державній будівництві, та підносячи і реалізуючи з тугу тої помочи своє право на більш рад користий, принала також зобов'язання супроти української держави.

Одним з тих зобов'язань — чи не найваж-ливішим — дати Україні справжню поміч у державній будівництві, таку, якої Україна собі ба-жає. І коли українське правитель-ство бажає со-бі мати на державній службі австрійських Українців, то видавалося би зовсім природним, що се поміч Австро-Угорщина дасть не тільки без ніяких труднощій, але ще дуже радо, бо вона нічого не коштує.

Адже для своєї державної служби Австро-Угорщина Українців не потребує. Навпаки, під спороною віденського правитель-ства польські представники австрійської державної влади в Галичині роблять усе можливе, щоб Українців в державній службі виключити.

Остав би хіба один аргумент, що ті ав-стрійські Українці потрібні для військової служ-би. Та сього аргументу ніхто серйозно не може відвести, бо наша хоробра армія завжди силь-на, щоб аж так конче потребувала тих кілька сотень чи хочби навіть кількох тисяч людей; ариштою таке число не має ніякого мілітарного значіння і коли б яка армія стояла справді але, то таке число їй нічого не помогло би.

Відкликання австрійських Українців в україно-ській державній службі стане ще в яркійшій формі, коли порівнаємо його з станови-щем австро-угорського правитель-ства супроти державного будівництва в Польщі.

До Польщі австро-угорське правитель-ство виставило як найбільше число австрій-ських Польців не тільки на державній, але вза-галі на всій території; державним урядовикам дає в тім класі платні відпустки, інших звільняє від військ і т. д. Навіть президента міністрів Польського для Австрії Польщі, прв чім він весь час побирав свої собори директора польського Краєвого Вряду.

Взагалі становище Австро-Угорщини су-проти України дуже значенне. В Холмщині, яку берестейський договір признав Україні, веде-ся польонізаційну політику, яка сягає також на Волинь і Поділля. Австрійських Українців від-кликається в українській державній службі. В Швейцарії при дозозмі з австро-угорським дер-жавним фондом повстало окреме пресоє бюро, яке під маскою неутральности фабрикує як най-більш україножерні висти, про українську дер-жаву і пускає їх у пресу держав антанги, щоб настраїти їх ворожо до української держави.

Ціль мандрівок п. Галецького.

Відень, 19. вересня 1918.

Нинішні часописи доносять, що вілю мандрівок п. Галецького по Галичині (сим разом з гр. Сильвою Тарукою), котрі —

— угруднюють становище прави-тель-ства, є „приготовати публичний настрій на те, щоб п. Галецький обняв посаду п. к. намі-сника Галичини“. З кругів близьких п. Галець-кому доносять часописи, що в часі його пер-шої подорожі по Галичині українська людин-а, а особливо українські священники (!) по прові-дції — на перекір „команді“ українських подів і часописей з Відня і зі Львова — „з довіром“ — мовляв — зверталися до нього як до „міністра Галичини“...

Оба сі донесення подаємо на відповідаль-ність віденських газет.

Англія і берестейський мир з Україною.

(У. Б.) Лозанн 13. вересня 1918.

„Morning Post“ з 23. мин. м. доносить: „Вчора появилася біла книга з текстом миро-вого і доповнюючого мирового договору осеред-них держав з Україною. В поясненні до декре-ту сказано, що незабаром таксамо будуть опу-бліковані текст договорів в Росію, Фінляндію і Румунію. Документи ці мають велику вагу і треба їх зробити доступними загалови. Одначе публікація їх не означає, що правитель-ство Його Величності признає їх силу правну ані що тек-сти їх автентичні. Правитель-ство ані не одер-жало урядово до відома сих договорів, ані їх не привітало. Оголошені тексти взяті в уря-дових і нівурядових німецьких жерел“.

Нота Австро-Угорщини не пере-суджує конкретних питань мира.

Урядовий комунікат.

Відень, 18. вересня 1918.

Виданий нині урядовий комунікат, стаєр-дуючи негативне становище антанги до ноти Бурьяна, говорить між ин., що Бальфур послі-шив ся зробити ряд передчасних виводів ро становище осередних держав до конкретних питань мира, чого не було би, коли б прийато предложення гр. Бурьяна.

Відповідь правитель-ства Злучених Держав.

„Не хоче й не може займатися предложе-нням конференції“.

(ТКБ). Відень, 19. вересня 1918.

Королівський шведський посол в Відні з припоручення свого правитель-ства подав нимі до відомости ц. і к. міністерству заграничних справ текст відповіді правитель-ства Злучених Держав Америки на ноту австро-угорського правитель-ства з 14. с. м., який королівський шведський посол у Вашингтоні передав коро-лівському міністерству заграничних справ у Стокгольмі. Текст сеї відповіді звучить:

Маю честь потвердити одержання Вашого письма з 16. с. м., якого подано мені до відо-мости ноту австро-угорського правитель-ства з предложенням до правитель-ств усіх воюючих держав вислати делегатів на довірочну й ве-обов'язуючу конференцію про основні принці-пи заключення мира. При тім предложено та кож поручити делегатам повідомити себе взаї-мно про розуміння тих принципів своєї пра-витель-ствами, прийняти до відомости аналогічні повідомлення, як також отверто і संबідно жадати й дати пояснення про всі точки, які вимагають означення.

В відповідь на се мю честь пра дойти, що зміст Вашого повідомлення предложено президентови, який поручив мені повідомити Вас, що правитель-ство Злучених Держав ду-має, що на ініціативу австро-угорської ноти може дати тільки одну відповідь:

Воно більше разів і з найяльшою сво-бодою означило умов, під якими Злучені Держави взяли би під розвагу заключення мира. Воно не може й не хоче займатися предло-женням конференції в справі, в якій його ста-новище й наміри так ясно вложено.

Клемансо про мирове предло-ження.

Війна аж до незап'ятогої побіди!

(Авас). Париж, 18. вересня 1918.

На нинішнім засіданні сенату виголосив президент міністрів Клемансо промову, в якій зложив арміям Франції і союзників подя-ку за догерішні успіхи на боєвищі. По че-тирох роках великої слави несподівана не ддя нас — зміна щастя принесла відворот військ п-саря перед народами визволеної совісти. Чого тепер хочемо? Все побідно боротися аж до хвилі, коли ворог врозуміє, що не є можливі переговори між злочиним і правом. Чую, що мир не може бути досягнений мілітарним ріше-нням. Не так говорив Німець, коли розпочав війну і коли ще вчора його вожди розділювали народи як худобу. Ми хочемо тільки справедли-вого і тривкого мира, щоб ті що прийдуть пі-сля нас, були забезпечені перед страхіттями вій-ни. Огже вперед, діти вітчизни, дозершіть ви-зволення останніх народів від нечистої сили! Вперед до незап'ятогої побіди! Ціла Франція, ціла думаюча людськість з нами!

Українці римо-католики на Підляшшу.

Важка доповідь „Діла“

Бересте, 15. вересня 1918.

Визначний литовський політичний діяч Юрій Нарієвський, канцлер р.-кат., сейської катедральної капитули, регент сейської рим.-кат. духовної консисторії і професор єпархіальної семінарії в Сейнаї, Сувазьської губернії в Литві, виїхав 1. вересня 1918 р. до Берестя до гр.-кат. церкви під іменем Служби Божої, яку відправляв свящ. М. Кіт; людей було багато і гість звернувся зразу до Са. Божій до людей в гарній проповіді і мимохід розвинув ширші гадки з проповіді о. Кота. Тимчасово врятував врятував його проповідь на вірних. Пригадав гість давню знайому тут гр.-кат. церкву, яка найбільше в Бересті процвітала. Висказав свою радість з приводу сего, що католицька церква яка була в Ресі заборошена, тепер знов віджила і захопив людей, щоб тішилася тим, бо вже і тут католицька церква відродилася Христа і Алостів, які учив і проповідала до людей в їх рідній мові. Як Литовці впродовж собі у Бога не, що вони вже безпечно можуть молитися в рідній мові, так і Українці цього дідувати, бо і для України є церква католицька, як є вона для ух народів. Не гарно і не по християнськи роблять її, що хочуть, щоб усі католики були Польками і всі називають католицьку церкву польською церквою, а католицьких священиків польськими ксьондзами. Це але, не на добре. „Я рівнож є католицьким священиком, але не польським, чиж я вже є що німці? Ні, я такий ксьондз, як і всі інші католики на світі“.

Католики моляться на різних мовах і навіть богослуження мають в рідній мові, але віра все є одна і оп сям. Оу Вірмені-католики моляться і відправляють по вірменськи і вони все є католиками, а так само „Господи помилуй“ є рівно вірменське перед Богом, як „Dominus vobiscum“. Із тім людє все в любові і служать священиків католицьких, які ту є, хотів вони кажуть „Господи помилуй“ бо вони є добрі католицькі священики і до них у всім звертаються“. Так закінчив свою проповідь. Був він і на Вечірні, а на Вечірні в о. Кітум і багатьма вірними оглянув будинки, де відбувалися мирні наради де мешкали мирні делегати України і інших держав. Оціли оглянули всі

ще добре зяховані мури старі уніцької церкви, де ухвалено унію 1506 р. і будинок, де була колегія уніцька і мешкання уніцьких єпископів Потої (1600 р.), Леона Кишин (1700 р., який був берестейським архимандритом) і єп. Ігнаца Йосифа Булата (1800 р., який в 1819 р. став митрополитом, єпископом берестейським вже був давніше). Люде з увагою придивлялися пакеткам української католицької церкви, які були перебудовані на шкільні підвали, а тепер латинські і ліпше можна німцями. Люди два з ріжними язиками і обі вежі церкви добре зяховані. Католики України порушені цими пам'ятками, о яких вони не знали, обіняли держатися свого дорогого народу, а не йти в польську корангу.

Литовці до недавня ще були в церкві під польською кармитою. І там горюло їм, що вони Польки, бо вони католики. Але прая у них зростає польонізація почалася ще 1883 року, на добре вже 1900 року. Почато вигадати польщину в одябаній, обісля з церкви, а проповідь і візанці зі школи і з молитов Тяжко приходилося боротися Литовцям, кров вродилося навіть в церкві і ще це барба у них не скінчена, але вже майже польщину викнуто з Литви, хочай Польки все ще не дають за вигану і зростають свою лямку лабу і на Литву як і на Україну. Є такі ножиці, що цю лямку лабу можна втяти.

У нас Українців нічого ще навіть не почато робити, щоб вратувати від польського багна з міліони Українців латинників. З міліони людей ми впустили самонас і не даємо їм жадного ратунку. Нато навіть не обзавідається за ними і не кличе о ратунок і поміт цим загублюючи для українства. Що більше, ще і ми самі влихасмо їх в польське багно. Кілько разів — воже і не свідою — навіть наш інтелігент жене від себе латинника словами: „Та Поляк! Йди до Польки!“ З одного боку клебче цему латинникові і „польський ксьондз“ і кожний яззута: „Та Поляк!“ і це саме ще і ми їм кажемо. Якеж ту цему нещасному латиникові бути Українцем. А нам треба для них вистаратися і українських єпископів і священиків і українських мейитов. А і вигнати з їх українських церков польських „агітаторів“.

М. Н. Т.

Недоля і потреба Брідщини.

Нам пишуть: Повіт Броди поніс виснажок подвійної ворожої навали і боєвих діянь, які серед двайцяти місяців травали, величезні втрати в людях (двійлим населенню) майні два живі і недонжаним — так, що населення, яке

в живих осталося живе в крайній нужді, на опсанне якої не стає людського слова. Наближається і мареве голодної смерті, заглядає людом в очи, — двайцять сім сіл зникло з лиця землі, другі представляють образ страшної руйні і недоли.

Люди живуть немовби в часах доісторичній подрузі убитого легко видерти скарб. Це верша частина вісні.

В Кривгільді постанова відплати зміцнюється до тої міри, що вона християнка ршається вийти за поганяна; стає жінкою короля Гуннів Агніа, щоб тільки при його помочі пімститися на Гагені і рідним браті. Це їй вдається. Картиною дикої кривавої мести, приготіваній зрадою, завершується друга частина пісні

Пісня повна сцен грозні. Дикі почування хрещених поган з аеред десяти століть переказуються в національній спосі Німців моленою доголінник. Звертаючи на це увагу, оден із перекладачів пісні вже в 1878 р. запитував: „Чогож можна сподіватися по народі, що кустився в цім напрямі? Чи тим Німцям, захоханим недавно в домашнім, спокійнім, тихім, голубимім життє, яке з таким повагом малює Гете в „Германі і Доротей“ треба пекельного наркотика, щоб розаявити велитенські пристрасті і насичуватися тою поживою, як насущником? В такій добі „Пісня про Нібелюнгів“ є особняком явщєм естетичним і рівнож, як і сам німецький народ, є вредетом цікавості, що жде недалекої судьби світа“.

Це писано перед 40 роками. Цікавість, що ждала тоді недалекої судьби світа, нині в часті заспокоють ся, але все ще жде дальшого. Жде з таким напруженієм, з яким читач „Пісні про Нібелюнгів“ дочитував кінця її.

Ніколи так, як нині, не відчув я потреби перекладу „Пісні про Нібелюнгів“ на українську мову. Цього літа я взявся перекладати її. Чи вистане сили скінчити шість, не знаю. На просьбу редакції „Діла“ даю тут малі зразки із готового.

В ПРИГОДИ І, СТРОФИ 1-6.

Чудес чинало знаєм із повістий старих
Про лицарів славетних, велику смілисть їх.
Про радощі в весіллі, про плач і голодинне,
Про сир-борбіз завзятих чудес наслушавсь сини і

чних в землянках і норах, без оджі і хліба. Неустаючі слоти позаливали в селах землянки так що люди до коліна нерав бро нть у земляних слабостях. Щоденною стравою людей є евакуування в рідні сторони пізно ввечері і сядня уділювана ц. к. правительством поміж харчах а так мінімальною, що не вистаряє навіть на вракормлення голодуючого населення на одні день.

Причини війскові і підмоги гіселення невлачені в мюгих разях ще від чотирьох літ — головне задля браку урядничого персоналу в старості і потрібної готівки. Ізвештні люди зі собою забрали, ц. к. правительством безплатно зареєструвало, обіщуючи звернутися коли люди повернуть до своїх осель. Се нині ще не здійснилось.

Відбудова сіл в повіті нерозпочалася задля браку готівки і матеріалу будівельного, який не доставляють повітова брідська будівельна комісія позитурна доси не розпоряджає. Наслідком сего частина людий лиш — старці і каліки, а всі інші оцали по селах, будують собі власним трудом і гоошем буди на зяну, а тисячі родий — батьки сини мужі находяться на війні, стоять перед марешом зяни і другої евакуації. Пам'ятки не в силі собі ніякого, хочби найкращого захвсту на зяну абудувати.

Церкви, приходства, шкільні пошевні, аби не існують. Священники, учителі евакуовані, аніч перебути Люди, до своїх тяжкої недолати, діти без школи і науки, дичють рости без науки шкільної і релігії.

Поля зрять стрілецькими ровани — містами три метри глибокими, погороджені дрютками задля браку робучої худоби, лежать пусткою вярядя го-подарських, абижа на васі і вбопавки кспльові лежачих вибухових кулях, аслідком яких було сего року в однім Брідським шквталі понад 500 случайів каліцтва людийа — нечисляючи сотек людий убитих на місця. Молодіж — що росте — діти — старші переважно не мають виснажок дооотриваючої війни ні оджі, ні біли, ні оджі. Деки ще тепло — живється ще їм з білою — ходять босі і на шів оджі — нагі, але, як прийде зима і будуть діти, а за ними зима ступає — грезить населенню смерть не лиш від голоду ані і зяна.

Щоби відвернути бодай в часті крайню нужду населення і спинити грозячу катастрофу — владостві рільничі господарства і відбудувати людські оселі, підняти занезавшу шкільну

Діача зятого реду в Бургуадлі шило, Гарнійшого діачачи на світі не було. Діача Кривгільдє звалось: краса понад красу. Тай неоден же лицар погіб за неї без часу.

Таку красу любити нікому не тягар. І неоден за нею носив любовен жар, Бо й неоден урода була властива їй: Усіх жінок чесноти нічим являлися при ній.

Три королі бляті дїачину берегли. Мав Гуитер славу й Гернет не був теж беззачем. І Півельгер, меледшій, був лицар несподіван. Давали ехорену всі три свої сестричі діачи.

Іх щедрість так велика була, як їхній рід. Відвагою й заважтєм заважували світ. З Бургуадлі їх слава ширилася без меж і в Егцеловім краю чудес настановили тих.

Над Реном в місті Вєржі жили три королі. Там їм служили вірно вавали їх землі. І лицарі дружин їх за честь служили їм, Аж двох жінок невгода кінець марний зробав [внн].

В ПРИГОДИ І, СТРОФИ 13-19.

В такій високій честі Кривгільді сон прясився. Немов у неї сокїх відручний опаявсь. Йогож захлюбували, адалось два єрні. Не знала ранше муки, яку вона їй завдала.

І розговіла Угі вона свій сон иршій. А мяти, як уміла, так виложала їй: „Твій сокїл — славий лицар; хай Бог його спасе! Віз з рух твоїх відлине, дитя, скоромно раз [за сест]“

„По що про любов, мамо, говорите мені? Оставте без любови по зік в самотині. До смерті ділувати ще менший буде жалі. Ніж, полюбавишись, мамо, візанці прийняли лиш [за сест]“

Пісня про Нібелюнгів.

ЧАСТИНИ З УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ.

„Пісня про Нібелюнгів“ — найбільший скарб німецької національної поезії. В цій епосі, в якій нині його знається, походять із XIII століття. Це є це у утвір одного поета чи кількох, та жодя, де, як і яна він складався, — то питання такж трудні, як ті, що вяжуться з Гомером епосом, тай доводять тонн до дуже розбіжних гадок у відповідях. Як Гомерів епос, видалкала й „Пісня про Нібелюнгів“ у всіх культурних народів Європи безліч студій і перекладів; не брак їх навіть Мадерам. І хоч король Фрідріх II, одержавши в 1784 р. примірник першого повного видання пісні з присягою видалка Мюллера, відписав Йому, що „такий нужденний вілд“ викидає зі своєї кни гозбірї, ані в цілій Німеччині цей „нужденний вілд“ покладений в основна середнього шкільного обраделаня пеліч класичних поем Греції і вже близько піз століття годується нин дух німецької молодіжі.

Зміст пісн, що числить понад півтредя тисячі строф, у головному діляться на дві часті. В першій вершником є месьт Гагена, в другій — месьт Кривгільдє. Найглибшою причиною до одної і другої мести — жидоба по ссти скарб Нібелюнгів. Дорога до мести в обох випадках — арада.

Н доляндський кєрелєвич Зігфрід, наділений чудесною силою і хоробротю адебуває фа з яний скарб Нібелюнгів. Це влекшує Йому адобуте прихильність короля Бургуадє Гуитера, а там і руку його чудової сестри Кривгільдє. Відячність Гуитера за Зігфр дову в мїг у забобутю руки Бургуадєди булаб тивка, колиб не піаколлая її захланність вавала Гагена на скарб Нібелюнгів. Він використовує невгоду двох жінок. Удаючи прятаню Коімгільдє, служить Бургуадєді у виконанню мести.

через війну культуру. просимо усильно Брідська філія "Сільського Господаря" представляючи в меморіалі, врученим міністрови внутрішніх справ, відносини брідського повіту, поставивши ось які домагання до правительства:

Високе ц. к. правительство зволить:

Побудувати до зими конечно болай прові- дженне приміщення для людей, худоба, припа- рати інвентаря.

Давати гроші, всі потрібні будівельні ма- териали, майстрів і тагло.

Забезпечити вже тепер голодуюче насе- лення цілою поживою, бідею, оджею і обуваю.

Давати поміч при засівах зерном, кіними, возом і господарськими знаряддями.

Відпустити в уряд у військових, господарів місцевих господарств негайно бодай на протяг двох місяців.

Успішно поагодити рекламції сільських ремісників.

Видати негайно запомоги на хатну об- служу.

Повне заплаченне шкід воєнних після зар- плати предметів і шкід безпосередно по війні.

Повна виплата воєнних чинитьб і належи- тельств за ревізійці після вартості телерішівьої.

Привзяти підмоги всьому населенню в зни- женні громадск у висоті підмоги для виселенців до жнив 1919 року.

Привзяти виселенецькі підмоги за час ми- жини і на будуче також населенню сих гро- шових виселенців російські війська по той бік лінії.

Привзяти і виплатити виселенецьку підмогу виселенцям селянам, які виселені були до цього повіта, за весь час минувший і на бу- дуче.

Виплатити негайно залеглі військові при- дані і підмоги виселенцям від початку війни.

Щоби справи сі успішно і скоро були по- ряджені, привзяти до ц. к. староства ще трох представників урядників, які зміють і шанувати- муть населення.

Перевести негайно засинованне ровів, за- плачує протів дрозтяних, забранне набоїв і стрі- лажачих по полях і лісах.

Привзяти визначні підмоги на обробленне нив і наводженне залугіаих нив.

Видати цілковито податки.

Відбудувати негайно церкви, школи і дома галицькі, щоби ще сеї осени розпочалась школа наука в школах і відпраза і релігійне навчання населення в церквах.

Звернути виселенцям забраний і пропан- тив інвентар живий і мертвий в натурі.

Здержати всіякі ревізійці в повіті поза брідський.

Відбудувати нашу повітову селянську бур- жуа М. Шалкевича в Бродах.

Відбудувати всі культурні наші українські товариства і інституції.

Заложити українські господарські школи в повіті.

Привзяти українські рільничі організації органом в голосом рішючим при акції відбу- дови краю і повіту.

Проти польського анексіонізму.

Яворів. 16. вересня 1918.

Дня 15. вересня с. р. відбулися, скликані повітовою організацією в сазі "Народного Дому" в Яворіві, мн згогисичні збори представників усіх везств українського населення, які заложили гріакий протест в справі закулісових махінацій, що мають на меті прилучення Галичини до Польщі і зажадали безпроволочно поділу Галичини і Буковини окремого українського коронного краю в Австрії і негайного ратифікованя і уведення в життя берестейського договору дотично Холмщини і Підляшя.

Збори отворив повітовий організатор а- двокат др. Роман Секеда вказав на вагу хвилі, яку тепер переживають галицькі України віз- вав присугних, щоби відповідно до зазиву народного Комітету заявилися — яка їх воля і бажанне, та предложив на голову зборів по- вернушого з московського педону директора Івана Прийма, а на секретара проф. Осипа Лебішака.

Др Іван Прийма представив зібраним наглядно цілу історію змаганя українського народу за поділ Галичини, почавши від 1848. р. зазначив, що Поляки протизаконно перхо- водять на нашій землі і що галицькі України олерті на своїй самостійній державі ніколи не дадуть нахенути собі чужого ярма, але як о- дні муж стануть до борби за свої святі права.

В справі польськї господарки на Хол- мщині і Підляшю та в справі звелікання ратифі- кації берестейського договору через Австрію говорив п. Волошак.

Відтак серед голосних оддесків прийато одводушно слідуючі резолюції:

1. Стоячи на прийім у всіх культурних народів світа стаповищи самоозначення наро- дів, жадаємо безпроволочно поділу Галичини і домагаємося в рішучий спосіб, щоби в тери- торий Галичини і Буковини заселених українським народом утворено окремих український коронний край в Австрії з окремим соймам і намісником у Львові.
2. Ніколи не допустимо до сего, щоби коштою 4-мільонового укр. народу в Австрії без його відома і волі реблено політичну тор- говлю та віддано його під кермигу споконвіч- ного ворога — Польщі.
3. Остерігаємо центральне правит. перед наслідками, які б мусіли на

ступити на случай дальшого відволікання по- ділу Галичини і відбитися дійваючо так на внутрішній, як і на заграничній політиці дер- жави.

4. Домагаємося безпроволочної ратифіка- ції берестейського договору дотепер лише на жаль через одну Австро-угорську державу не ратифікованого і жадаємо негайного прилучення Холмщини і Підляшя до української держави.

5. Визиваємо нашу парламентарну репре- зентацію, щоби всіма силами — хоч би і най- острійшими средствами — доматалася поділу Галичини і жадала ратифікації берестейського договору.

Зібрані відспівали національні гимни і пісні і серед великого підсму дуза, певні по- біди слушної справі розішлися дсмів.

Яворівське Староство намагалося недо- пустити до зборів і сконсигнувало жандарме- рію, однак збори мимо сього відбулися по- важно і велично.

Вислано звідоження до президії міністер- ства справ заграничних і міністра справ вну- трішних, до кабинетової канцелярії та до укра- їнської парламентарної репрезентації.

Долина, у вересні.

Політична повітова Українська Народна Рада в Долині уладила дня 8. вересня 1918. р. віче, на яім вічевиків однодушно запрогес- тували проти плянованого міредатним сфера- ми прилучення Галичини до Польщі — а рі- шучо зажадали поділу Галичини, утворення зі східної Галичини, укр. части Буковини, і Угор- щини — української провінції в межах австрій- ської держави, та негайного ратифікованя бер- естейського договору. — Дня обговорення тих самих справ і ухвалення дотичних резолю- цій скликає долиньська політична організація дальші віча в долиньскім повіті, а се в Режітові і в Болахові оба на день 29. верес- ня 1918. р. (в неділю) в годині 2-ій по полудни.

На віча ті висилає повітова Укр. Народна Рада в Долині своїх референтів. — Хто не хоче належати до Польщі, явиться того дня на вічу.

Просимо всіх священників і світську і те- лігецію подбати о як найчисленнійшу участь уряду в сих вічах.

— сказала мати — не зарікайся вже! як на світі радість знайдеться більша ще, як любов подружжя? Віддав, наспів твій час, той лицар Богом тобі призначений вже раз."

на те: „Мамо, не говоріть мені! як я бачила вже й не на одній жоні, як любов приймала в естажку всю біду. Буду і так мій жереб обійду."

до того любови її в серці не затлів. як вояжувала ще багато щасних днів не віддувала, щоб міг її бути милим, як заперкоробрим в'дні на честь її влучили.

на те той сам сєкід, що її присявсь у сні, відложив мати. Тож те на всій рідні як вояжувала, щоб міг її бути милим, як заперкоробрим в'дні на честь її влучили.

з ПРИГОДИ II, СТРОФИ 37-43.

Звукунд і до столу просив гостей своїх. як свачних препала у них і втєма вииг. як добіраєм передєм наували, як чужоземних — усіх на славу частували.

як парували і бивились борці. як таку таку не мали всі мандрівні свівці. як і дочкались належних нагород. як Зігмунд славу здобув, а в ним його [народ.

Зігмунд Зігмунд землі і городів. як вчиняти давно уже хотів. як розсик сила був призваний до паю: як такою були вдоволені без краю.

як тимчась тєгся. і Зігелінда там як установі усім своїм гостям як додала лєто. і Зіфрід любий був. як бравий лицар у мить серця усіх здобув.

як шпільман, що вийшовби в нічим. як оджа водіставались їм.

Здавалось, днів останих усі там дожидали; Мабуть іще ніколи й нігде так щедрі не бували.

Скінчився пир на славу, на честь скінчився він. і мовили багаті вазали всіх сторін, Що Зігфрідєви разіб вони служити все. Та добрий парень, Зігфрід — він так, немєв не [чує про це.

Як довго батько й мати остазуться в живих, Не думав добрий син їх керену брати в них. Та він і без керони, як лицар, був гєтов Край рідний беронити від всіх, щоб лиш на [нього йшов.

з ПРИГОДИ XV, СТРОФИ 891-905.

Зложили вже на коней шедом й панцирі. Ватагами збирались в дєрогу лицарі. Тоді в Тронєге Гаген Криггільду відпятав, і з нею на відвідніа немєв вращатися він став.

„Як рада я, — сказала Криггільда — що мені Дістався муж спєсїбний так помагги рідні, Як Зігфрід помагєє всім рєдичам мєїм! Як дуже, ах, як дуже тепєр вдоволенє я ним!

Мій любий друже, Гаген! Ви знаєте, що вєла Вам я ще не бєжала й гєтова все була Служитє Вам. Нєхай же мій муж на потерєдєтє За те, що я Брунгільдє колись вчинила мнємохїтє."

І каже королева: „Мєні і жалє і встид! І кїлько я приймала нєбєїв і обид За те, що зобїдила Брунгїльду тїльки рав! Чєгож вам вєдє?... Мій лицар мєні вжє відолатєв [за вас."

„Вє панї—каже Гаген—дєжиритєся знов З Брунгїльдою нєзавоїтє. Я ж чужєви гєтов Служитє, чєм угєдно. Вє тїльки цє скажїтє, Чєм можна зпослужити йєму хочєби в отсюю мить."

Сказала тут Криггільда: „Не маю я журби, Щоб міг його убитя хтєсь серед борєтєби. Ах, нї! Кєб лиш не кнєувсь без памєти у бїй, Так і безпєчний будє по вік завєятий лицар мїй."

„Коли Вас це трївожатє,—так мовив Гаген їй— Щєб він не був рєсений, скажїтє мєні мєрщїй, Чєм, хїтєростю якою я мїгби помагги; Від нього Гаген, вїрте, гєтов на крок не відїйти".

Вєма сказала: „Муж мїй відважний і силєч. Раз він у гєрах змїя на смєртє убив і — бач і В крєва його скупєвшєсь, дєбув собі цю влєсть, Щє вжє вічна збрєя йому і рани не вєдаєтє."

Та все, кєли у битву мїй любий муж їдє, Дє хмєра сильних кєпїй із рук борєцїв падє, Бєюсь я, що-утрачу кєхєного. Бєюсь, і бєячєсь за нєго, трємчу. Отгєрто прїзнаюсь.

Тєбї однєму тїльки сєкрєт повїрю мїй, Щєб мїг ти покєзатєсь у вірнєсти твоїй. Скажє, дє Зігфрїд рану одєржатє бє мїг. По прїязні відкрїю тєбї, що гєйне є для всіх.

Кєли із рани змїя кроз брїзєла і мїй муж Пєчєв у мїй куватєсь, тє з лїди туг йємуж Ширєкий лїст на сїчєну мїж лопєтки упєв; Бємсь я все, щєб врєжний удєрє тє мїсцє не полєв"

А Гаген в Тронєге кєжє: „Ясїй малєнький звєк Нєшїєтє на одєжї, щєб я пїєвав відтєк, Якє у нєго лїсцє закрєтє в борєтєбї". Послухєла на стубу йєму й на лїшєнькє собі.

Сказєла: „Шєвкєм хрєстїк малїй на шєю я йєму пєзєрє одєжї, щєб я рєка тєоя Мєгєла захорєнатє тє мїсцє, як кєлісь У борєтєбї прїйдєтєся йєму із вєрєгом вїгєтєсь."

І мовив Гаген: „Панї, для Вас учїєню все! І ї відїдєсь, що цє їй покєток прїнєсє. А самє так в сїє врєдє Криггїльдин муж полєв. І Гаген, подрєщєвшєсь тєдї, до сєзєх пєзєрєтєв."

Д-р Василь Щурат

Як коштом знищеної української землі будується польський добробут.

Львів 20 вересня 1918.

Нема ні одного східно-галицького повіту, з якого частина населення не була втікла перед інвазією або не була виселена. Масове виселення мало місце з кожодчасної боевої лінії — а з окрема з довго держанного боевого фронту на якому відбувалася позиційна боротьба — над ріками Стрипа, Серету, Дністра і Пруту. Сам виселенці були дуже тяжко завіщені — передовсім населення політичних повітів Залішки, Снятин, Городенка, Коломия, Товмач, Станіславів, Калуш, Бучач, Підгайці, Бережани, Рогатин, Злочів, Броди, Зборів і т. д. Нагально евакуоване з цих повітів населення стратило при тім все движиме майно. Мертвий інвентар, вся затна обстановка з доміста лишилася по більшій частині на місці осідку виселених і перейшла автоматично під військову управу. Тисячі живого інвентаря вигнали власті, більшу частку призначено на варів для армії — а значно більше число перевезли на Угорщину, лише останки, разом округло 12,000, забрала Центральна для відбудови Галичини — як „нічнє“ добро.

Як худоба забита на прохарчованні армії і як худоба виселена на Угорщину, так рівнож згромаджена Краєвою Центральною „нічнє“ худоба для евакуованого українського населення зовсім страчена. Навіть нікому не відомо, на які цілі пішли гроші, котрі Краєва Центральна одержала з проданої по більшій частині згаданої „нічнє“ худоби західно-галицьким, а частинно також середно-галицьким властителям великої посілости.

Кругло 2,000 штук молочних коров забрали виселенці до бараків у Гмінді. З тих коров лише 713 штук „репатривачо“, проча части змарнувалася, або части також осталася в околиці Гмінду. Послідніх 120 молочних коров, яких репатривачі була приобіщана, остаються до нині в Гміндських бараках або в стайнях поближких долішно-австрійських господарів, хоча їх властители жebraють за їх зворот. Характеристичне теж, що оставши в бараках евакуованим шкільним дітям і дітям калікам відмовлено придати молока від цих коров! З коней, привезених до Гмінду, тільки 83 штук відано до диспозитії краєвої Централі, котра всі ті коні, проти виразного призначення міністерства внутрішніх справ, яке зарядило заорут їх евакуованим на руки товариства, привзначила для рільничої Експозитури в Богородчанях, як рівнож 21 вагонів частей складових в 75 до Гмінду забраних господарських воїв. Тільки безпроволочна і енергічна інтервенція „Сільського Господаря“ пратувала одну частину коней, як також частину складову воїв для гортаючих домів виселенців, хоча їх рільнична Експозитура в Богородчанях була вже призначила до розділу великій земельній власності.

Розпочатий в осени 1917 р. поворот евакуованого населення в виселенських бараках в Гмінді, Хосені і звгалі в Чехії, Шлеску та східно середній Галичині, покінчилася на весні 1918 р. Сотні тисяч старців, жінок і дітей виснажених довгими бранями, повернули до доміста, які в їх незрисутності перемінилися в пустиню, поперетинану дротинними сітками, сталевими розами і зміями з вибуху гранату, повернули без живого і мертвого інвентаря, без одягу і без одижи.

Хоча вже від довшого часу їх повероту мавне власне пір року — то тій суаний образ — те свідатство мучеництва українського селянського населення не змінився.

Все ще не засильно стрілецьких ровів і мінів вибуху гранатів, не усунено дротинних аасів, не відбудовано найкращого приміщення. Все ще десятки тисяч мешкають в земляних ямах, все ще не мають вони ні живого ні мертвого інвентаря, все ще не мають вони ні одягу ні одижи.

А однак! Замість цього сумного і повного анеміри образу, моглиби ми бачити значно відрадніший образ, колиби так званий додатковий бюджет для східної Галичини у висоті 121,000,000 К був виключно призначений на поміч відбудови тих областей, колиби додатково Експозитури з тих одержаних засобів давали субвенції на відбудову, колиби додатково Краєва Центральна вдала нещасливим жиним і мертвим інвентар, доставила їм зерно на засів і своїм виключним організм не вибрала рільничої Експозитури, які працюють тільки в тосен в великій земельній власності.

Тимчасом поділено додатковий бюджет для східної Галичини на безчисленні рубрики загального бюджету цілої Галичини і ті зовсім знищені простори східної Галичини в найліпшій разі трактують на рівні з менше або діком не знищеними повітими захід-

ної Галичини. Але тому, що більшість рубрик бюджету відбудови відноситься до великої земельної власності, або до такої галузевій продукції, які в війні тільки посередно потерпіли, одержало евакуоване українське населення в грошевих засобів з згаданого додаткового бюджету, як рівнож з засобів звичайного бюджету — разова взяли так малу участь, що з сего не дізнало населення основної помочи.

З сего додаткового бюджету були покриті також не охриті в рр. 1916/17 виключно для великої земельної власності при нававі явданий на воєні чинитиби в висоті 21,201,467 К. Як мало присвячено для діяльності во більшій частині знищених областях східної Галичини вяснитися з сего, що в поглядовій таблиці для технічної відбудови за місяць май с. р., яку міністерство публичних робіт предложило Комісії відбудови палати послів догловно таке наповаджено „з браку кредиту не признано ніяких субвенцій“.

Також многозначною є обставина, що згадана таблиця за місяць май не містить ніяких статистичних даних про бездомних в областях Експозитури Бережани, Рогатин, Товмач, Гожденка, Коломия і Надвірна. Експозитура в Белехові наводить — одну однуку (!) бездомну родину.

Статистичне здається, що статистичні дані про бездомних в поглядовій таблиці вдесять раз лиш до міського населення, тому що наведені числа абсолютно малі.

Будівельна Експозитура в Бібрці основано саме в осени 1917 р., до якої належить також сидно знищений повіт Перемишляни, який у поглядовій таблиці за перший квартал 1918 р. яко цілу свою діяльність, що вона дала субвенції в квоті 120,030 К. 38 властителям господарства на стодолі ними сямими побудовані і жадаю на найближший квартал лиш 500,000 К., ще не має доброго свідчення інтензивності праці сей Експозитури.

Для ілюстрації, а варіаком для доказу сказаного наведемо деякі случаи. Після донесення філії „Сільського Господаря“ в Галичії є в судовій повіті в Галичії 15 235 знищених будівельних об'єктів, з чого до липня с. р. о. татсчно відбудовано всего 4 будівельні об'єкти, провально 586. З того послідного числа припадає 330 на тимчасові приміщення барки, а 60 на конечно потребууючі напрями мешкальні будинки.

Участь будівельної Експозитури в тій діяльності відбудови була крайньо мала. В тих всіх 28 громадах користь до а будівельної субвенції лиш 4 господарів громаді Малимиль-м-сто в квоті 300—500 корон, один господар в громаді Кузина 11,000 К і один господар в громаді Святий Станіслав в квоті 2,000 К. З будівельних матеріалів одержало 5 господарів Малимиль-село, а саме цемент і дошки, 2 господарі в громаді Хоростків будівельний матеріал вартости 400 К., 2 господарі в гр млі Кінчак старі будівельний матеріал, 30 господарів в громаді Дубівці кожний по 5—10 сотон в громаді Пухашів одержали кілька (!) дубових пнів в громаді Кінчак одержав один господар папу на дах, в громаді Бюджники трохи будівельного дерева, в громаді Сілець одержало 5 господарів кілька штук будів. дерева, а громада Св. Станіслав кілька дубових пнів. Лиш в одній громаді Єзупіль одержало 8 господарів підмугу в гршах і будів. матеріалах, за се в громаді Кринос мусліо 7 господарів встановити відбудову своїх господарств тому, що їм не признано будівельного матеріалу.

Що до відбудови бараків представляється справа в судовій повіті Галич так, що в Галичії саміа будується 4 бараків, а в прочих 28 місцевостях жадні. Для громади Хоростків достарчено 6 для Дубівці 8, Деліва 6, Сільця 10, Винів 6 готівк бараків, яких однак не можна було чинити і які гніють.

Лиш в громаді Єзупіль зложені сарважені в готовім стані барки. Ізза сего в тих 28 громадах 2,524 родин без даху на готівку, ані одна з них не одержала субвенції на справлення хатної обстанови, одяги і біли мижво, що гошу, що вони не мають ще власної хати.

З цих 28 громад одержало 2 громади 22 сотва і метр. живого зерна, 10 громад разом 512 сотнарів метр. врого зерна в влучіх земляних земляних вясничками.

Філія „Сільського Господаря“ в Збаражі донесла під днем 27. червня с. р., що в повіті в першій мрі одержали будівельний матеріал великі земельні власники і польські села, а українські або нічого або телеграфні стовпи.

Філія згаданого Товариства в Надвірній доносить в 15. червня с. р., що в тім повіті ужито розпоряджачий будівельний матеріал на будову бараків, котрі замешкує жидівське населення. Субвенції на будову в гршах одер-

жали польські громади, як Святий Йосиф, Бодарілка, Волосія і Везезиця а українського населення не одержало а українського матеріалу, ні грошевої субвенції.

Будівельна Експозитура в Бібрці 21 господарів перемишлянського повіту одержала будівельну субвенцію в квоті 4,000 К. та по нинішній день не виплатила до 6,000 К. в надії на субвенцію в квоті 400 до будовуатис, скупили за позачасний великий матеріал, та поймадали робити. Вкорі прийшлося їм здержати відбудову, бо ця нова субвенція місяцями не виплачувалася була лишні матеріали за той час гніють.

Політичний повіт Зборів належить до ком винило з липня землі. До половини липня с. р. тамозна будів. Експозитура ледви зачала відбудовувати. Вернувши, заешкали евакуовані поліщені стрілецькі рови та крайню околиця Богата в лісі, не доставлено і грошевих субвенцій не признано. Крім сего не розпоряджася повіт сільськими ремісничими, котрих всяка відбудова села є неможливо. Левих укріплень по нині не усунено, муніципальні полях не вибрирано тай стрілецькі рови позасигуровано. Ізза цих причин не можна передогсіи се без даху над головою терять люд і не має одяги.

Той сам образ претставляє нам Броди і багато багато інших, про котрих одиноко говорити годі.

Головна причина небагкої відбудови усіх тих повітів не лежить лише в тм, що місцеві будівельні Експозитури не доставили засобів будівельного матеріалу і робітників, та населення не розпоряджася майстрами та транспортними, але також в сім, що виселено не дається потрібних грошевих субвенцій. До того треба додати, що тануючу деніцію звертається в користь тадрів і польсько-жидівського місцевого населення, а проти українського селянства.

Одиноким способом зарадним була ревізіція додаткового бюджету для Східної Галичини від весни 1918 р. і призначення на провізориичну відбудову найбільше знищених повітів Східної Галичини, а передовсім будови найкращих захистів для бездомних, як рівнож на приданні живого і мертвого інвентаря для того населення. Лише в достаточних засобами і сконцентрованими засобів будівельного матеріалу, робітничою енергією помічю для терплячих громадян можна би ще перед зимю якісь людські захистим бездомним діти, що є таким реальним обовязком держави.

Кривджене українського селянського населення на користь польських властителейкої посілости і мійського населення перетить всякі границі.

Український селянський наряд кривджене отверо пливоно і системаично при кождій акції відбудови на користь властителейської посілости і мійського населення. Сей спротивотрактования справа в теперішній політичній системі вкорінився так глибоко, що всякі спроби трактується як річ самозговору.

Се усплідженне українського населення показується на кожнім кроці, а що відповідний матеріал є так обильний то тяжко мати його ясний перегляд. Уже предложення будови в Централі відбудови є так уладжені, що ні при відповідним орудуванню припадає частку українському селянству в бюджеті мінімум. А се поступованне в бажанім для бездомних людей помагають без закладу виконання органів Централі, які стоять на чолі громадських Експозитур Централі старостів будівельних Експозитур і всяких бюр розділів ривців, промислових виробів і т. д.

Се кривджене може бути тим легше проваджене, що Центральна відбудова і її відпові органы не підлягають жадній публічній контролі і всі важніші справи помагають їм с мета cartis, бо доси не приладжені ніякі способи контролю. З приватної Радч Централі ні не одержано повноважень прибічної Ради. При тім неослаблені Центральна відбудова справоздає зі своєю діяльністю та береже в таїні перекази, так що лице впливові люди можуть розраховуватись, що діється в Централі.

До сего часу не було в Централі відбудови жадної організації інформаційного бюро української публіци, так що автентична інформація вона ніколи одержати не може.

Урядники Централі відбудови діють в лінійній військовій формі, так що українське населення не знають укр. письма, так що польські подання мусять ся вперед перекладати в польській мові помагаючи перекладач-

на українську. Се протягає на місці українських подань на шкоду українського. Часто українських подань в браку українських помочів урядників варті не по-раховується. Число українських урядників в Централі самій як рівнож в її виконавчих органах зникає, а при господарських Експозитурах взагалі таких не приймається.

Великі надії пороблено населенню, надаючи господарським організаціям власть виконавчого органу при Централі відбудови. В місцевій будові Централі передосім „Сільський Господар“ малими субвенціями, а всі госпозарські акції відбудови перепроводжують господарські Експозитури, які є в руках властелів великої посілості і лише для них при-целюють. Передосім насінне, тягло і робітники, господарські машини і знаряди і все інше проче, що їм придляється віддають великій посілості і своїм протегованим особам. Українське насе-лення приходить в Старостах, будівельних Експозитурах і взагалі в всіх бюрах для роз-владу сирітців на послідній плян, або взагалі не углядається його прошень.

На додаток відсилається інтересованих в кінцями до Товариства „Сільського Господаря“ яке справді є признане виконавчим органом Централі, але лише для цілком малозначної частини господарства і при тим признано йому так значаючі засоби і права, що Товариство в дійсній мірі не може задовольнити потреби насе-лення. Товариство є рівнож виключене зі всіх будов Централі відбудови, що відносяться до від-будови голівлі рогають худоби, так що Товари-ство вилється дійсно виключеним в кожній одній частині діяльності при відбудові на ко-жоді господарських Експозитур ц. к. Ста-ростів і ц. к. Галицького Господарського То-варства.

На догаз вище наведеного слід пригля-нути до бюджетового на рік 1918/19, яке в ніжнім наврамі не відрізняється від бюджетових пропозицій Централі попе-редніх років.

Бюджетове пропозиція для будівельної Секції наг. 140.000.000 З його виставлення не видно спроби покриття українського насе-лення, бо тут є податки окремі позиції для міста, села та великої і малої посілості.

Однак з представлення першої частини мо-же вже висити, що скорше буде угляднемо на яке населення чий українське селянство та як закупле Централю від властелів вели-кої посілості будів. матеріали віддасть Цен-тралі в першій мірі по дешевій ціні власне властелів в великій посілості і вже готовий будівельний матеріал — підчас коли україн-ському населенню віддасть необроблений або навіть собі само купувати за далеко вищі ціни.

Те саме діється в будівельних знарядях, як доказують — статистика „Ділі“ ч. 157, з дня 14. червня 1918.

Продовження бюджетове на рік 1918/19. В будів. вільного і лісного господарства поклади 94.800.000 К. Для першої групи пре-досім 19.500.000 К., з того призначаю 5.000.000 К. на засипання стрілецьких ровів, а ще акції в сільній Галичині взагалі же не розпоча і повітові заступництва, яких по-лучено переведення сеї акції в дотичних обла-стях Східної Галичини, взагалі же не функціо-нують.

Прочі позиції, а іменно 9.000.000 К. на велике оранне, 2.500.000 К. на меліорацію, 3.000.000 К. на удержання лісів відносяться ви-ключно до великої посілості.

В другій групі відносяться виключно до великої посілості наступні позиції: Господарські машини і моторові плуги (4.400.000 К.), трактори (1.700.000 К.), плахи і міхи (3.000.000 К.), тягло (9.000.000 К.) — разом 15.000.000 К., з прочих позицій як: господарські машини (4.000.000 К.), господарські зна-ряди (12.000.000 К.), штучні погниї (1.000.000 К.), знаряди на талені погниї (2.000.000 К.), разом 19.000.000 К. уживається бодай 3/4 части, то є поклади 15.000.000 К. на користь властелів ве-ликої посілості і власне про се лиш многу віддасть господарські Експозитури.

Лише позиції: управа оочевих дерев і знаряди (2.000.000 К.), управа льну (1.000.000 К.), можна уважати за сільні.

З третьої групи припадають виключно на велику посілості позиції: коні (1.500.000 К.), знаряди рогають худоби (10.000.000 К.), годівля худоби (1.000.000 К.) разом 12.500.000 К. а позиції: годівля безрог (5.000.000 К.) годівля кіз (1.000.000 К.), годівля овець (1.000.000 К.) го-дівля добу (1.000.000 К.), пильництво (1.000.000 К.) разом 8.000.000 К. можна уважа-ти за сільні.

З четвертої групи припадають виклю-чно на велику посілості позиції: на адмі-ністративні видатки господарських Експозитур (4.000.000 К.) на резерваційні видатки (200.000 К.) на голівлі парвати (3.000.000 К.), на по-

сильні наші голівельного матеріалу (1.000.000 К.) разом 12.200.000 К.; за сільні можна ува-жати спільну позиції: фабрика цукру в Освен-цімі (500.000 К.) господарські магазини — (1.000.000 К.), молочарські апарати (1.400.000 К.), кадаварія (500.000 К.) разом 3.400.000 К.

Коли наведені спільні позиції поділяться по 50 проц на властелів великих і малих по-сілостей, то в квоти 94.000.800. пропозиції бю-джетового рільничої і лісової секції управи від-будови на 1918/19 рік припадає безпосередно і виключно на велику посілості 69.800.000 К., крім того з так званих спільних позицій 10.000.000 К. то є разом 80.100.000 К., підчас коли на ма-лу посілості припадає незначна решта в квоті 14.700.000 К.

Коли візьмемо під розвагу, що се предло-ження відносяться до цілої Галичини — та що управи Централі і її виконавчих органів більше цікавить західна Галичина — і в східній Гали-чині розсіяні місцевості польського селянства, як українське селянське населення, тому мусить прийтися до висновку, що в квоті 94.800.000 К. бюджетового пропозиції рільничої лісової секції, українське населення мимо цілковитого знищення своїх господарств в східно галицьких повітах мимо сотки тисяч повернувшись виселенців, які вернули з порож-ними руками, могло дістати ледви що більше як 5.000.000 К.

Продовження бюджетові для торговельної і промислової секції в квоті 90.250.000 К., як різнож пропозиції бюджетові в квоті 52.600.000 К. на різні підмоги разом 143.850.000 К. — по-середно припадають і то в дуже обмежених змєрах для українського населення, бо Цен-тралі відбудови заведує селянське населення, а передосім українське.

Третя Секція Централі відбудови працює лиш для великих ремісників і для мійського промислу і великих посілостей. Їм то припадає вся грошева підмога і праця.

За се сільських ремісників цілком не бе-реться під увагу, та жадних сирітців ні знарядів не придляються, так що вони полишені на по-кутну торговлю і власну поміч. Вони навіть до-бре не знають, що можуть жадати якоїсь по-мочи від Централі відбудови.

Безпосередно припадають на українське населення наступні позиції: бурси для проми-слових шкіл (250.000 К.), підмоги на хатну об-станову (15.000.000 К.), з яких то средства на віть бездомним відмовляється помічи, чинш на помешкання бездомним (3.500.000 К. підмоги на закупно пожежних приладів (2.000.000 К.)

З вишкром субвенцій, призначених на чинш на помешкання для бездомних, припадає на українське населення навіть з вище наве-дених позицій дуже мінімальна часта, бо система правил відбудови Централі є звернена проти українського населення.

Як доказ покриття українського насе-лення треба ще навести отсе: В таблиці С, ко-тра долучена до звіту діяльності парламентар-ної комісії для відбудови, для ц. к. міністерства для публичних робіт наведено різнож розділ штучних назовів зі сторони Централі відбудови. З розділу того очевидно, що українське на-селення одержало до роз'ярдиности в 1.388 вагонів лиш 210, то є 15 проц. цілої кількості.

В таблиці D вказано, що Товариство „Сіль-ський Господар“ отержало від Централі 10 ва-гонів лубину, для свідочтва правді належить ствердити, що в сім році згадане Товариство не одержало від Централі ніякого приділу на-сія лубину.

Одним словом, треба ствердити на основі фактів в цілому краю, та на основі предло-жених тут виводів, що одиноким фактично твор-чим способом заради лихови що-до представ-лених тут відносин може бути лиш одиноко — поділ Централі на два самостійні уряди, а вже бодай поділ Централі на секції після національ-ного ключа.

Українці і Українки зі Львова!

Просьмо явитися на політичні наради в неділю 22. с. м. о 4 год. по пол. в са-ли Народного Дому.

Італійська заява

про мирову ноту.

(Таб) Рим, 19. вересня 1918.

Агенція Стефані оголошує ноту, в якій го-ворить, що пропозиції Австро Угорщини хоті-лоби утворити привид мирових переговорів без змісту і без всякої правдоподібности прак-тичного вислідку. Недавні заяви німецьких і ав-стро-угорських мужів які виключають всякі те-риторіяльні уступки і проголошують ненаруши-

мість несправедливих договорів в Берестю й Букарешті, унеможливають всяке можливе роз-почаття мирових переговорів. Антанта і Злуче-ні Держави досить виявили живе бажання спра-ведливого миру і позали найважніші його основи. Про ці точки австро угорська нота не говорить ні слова. Те саме треба сказати про італійські аспірації. Вони відома австро угорському правительству і відносяться до за-вершення національної свободи через виволоче-ня італійських племен, які доки були поневолені Австро-Угорщиною, і найважнішою найкращі-ших умов забезпечення Італії. Доки австро угорське правительтво не признає цих італій-ських цілей, як також інших загальних і ор-мих цілей, за які всі союзники солідарно бо-рюються, Італія не почне боротьби, яка має за-безпечити людськості і тривкий мир на осно-вах свободи і справедливости.

Гіндебург до армії.

Берлін, 19. вересня 1918.

Гіндебург видав до армії в полі отсей приказ:

Австро Угорське правительтво звернулося до всіх воюючих держав з новим предло-женням для доведення до мира, а саме з предло-женням до обов'язуючих переговорів у не-втралійному краю. Бої не мають бути сим перер-вані. Готовість до мирових переговорів не про-тивиться духови, з яким ми ведемо боротьбу за нашу вітчизну. Вже в грудні 1916 цар наш найвищий вождь, з своїми союзниками пред-кладав неприятели мир. Від тоді німецьке пра-вительтво багато разів заявляло свою гото-вість до мира. Відповідь в неприятелиського табору була насміх і наруга. Неприятелиське правительтво знають тільки боротьбу для зни-щення, ми ведемо тільки боротьбу для оборо-ни і в тім дусі наш союзник за нашу зго-дою виступив з своїм новим мировим предло-женням до обов'язуючих переговорів. Одна-че бої не мають бути сим перервані. Оже клич військ є далі боротьба. Німецьке вій-сько, яке все так величало битися, буде далі охороняти вітчизну й доказувати неприятели свою необхідність.

В справі соли.

Львів 20. серпня 1918.

В справі соли одержала „Нагодна Тор-говля“ від Краєвого Виділу рескрипт до ч. 3792 (сіль) такого змісту:

На письмі Хз. Товариства з 25/3 с. р. до Вл. Ізана Кивелюка, члена Виділу Краєвого, подано до відома, що по пропозиції Хз. То-варством виказу місцевостей, в яких мають осідок консуційні кружки „Нар. Торг.“, ми го-тові припоручити нашим заступствам видавати сіль для тих кружків, в кількості відповідній до числа членів, причім звертаємо увагу, що на голову вистарчає 8 кл. соли річно.

Народна Торговля пропозиція вже кр. Ви-ділові спис всіх кружків консументів, основаних до 1. серпня с. р. і ті кружки повинні допоси-натися у заступстві сільних краєвого Виділу по видачу соли для розділу для своїх членів.

Пошестні ведуги в околичних громадах.

Львів, 20. вересня 1918.

Фізикат подє до відома:

Сусідні староста доносять, що тиф п'ятнистий появився в повіті городецьким: в Каменоброді, Волеухах і Завидовичах; в повіті жовківським: в Мокротині.

Тиф черевний: в повіті львівським: в Вишніках і Кугаєві; в повіті гєрцєвським: в Домажері; в повіті бобрєвським: в Бортиках, Ходорові, Грушатичах і Новосільцях; шарля-тина: в пов. городецьким: в Позічу; в пов. жо-вківським: в Дзібулках, Дорошеві Брешнім, Кресові і Мосгах вел., Бігунях (дешигерія) в пов. львівським в Борках дом. Запитові і Бруховичах; в повіті городецьким: в Мшані, Каменоброді, Вишенці і Домажері; в повіті каменецьким: в Дзібул-ках, Добрусні і Куликові.

Молєка в цих громадах можна уживати ли-ше по переваренню, а при тифі п'ятнистим не впускати нікого до мешканя (кухні) здалі на-сікомих (вощі в одеж).

Не держіть грошей у скрини,

тільки складайте їх на шафнічій вкладковій кни-жечки в Товаристві взаїмн. кредиту „Дністер“ у Лязові, вул. Руська ч. 20; посылати можна поштовими переказани або чеками (складанка-ми), які на бажане оборотно висіяється. Ч. 1-5

Українське генеральне консульство в Москві.

Київ, 14. вересня 1918.

В нинішнім „Відродженні“ виходило такі звістки про українське представництво в Москві: Серед київського українського громадянства ходять різні чутки про діяльність українського генерального консульства в Москві. Не признають для нашого московського консульства відомості знайшли собі місце і на сторінках деяких російських часописів у Києві.

Добра слава української держави та її молодого діяльничого представництва вимагає того, щоб увазі діяльності московського генерального консульства були висвітлені як най докладніше.

Почати треба з того, що міністерство закордонних справ, признаючи генерального консула в Москву, зовсім не уявляло собі, яка величезна праця чекатиме його там. Консуль поїхав до Москви, маючи такі затверджені штати: 1 консуль, 1 секретар, 1 діловод та 1 машиністка. Самому генеральному консулу було призначено платити 1225 карб. на місяць, що при московській державі ледве сталося китці на молоко...

Досить було консула приїхати до Москви та ознайомити пречачаток своєї діяльності, як до його послуги вичислена лавя людей всякого стану, полу і віку.

Тож як раз були дні вбивства гр. Мірбаха і виступу ліній с. р., після яких більшовицький терор награв на московську людність цілком зрозумілий жах. Люди ладні були шукати захисту хоч у перуанського чи парагвайського консула, а тут знайшлося консульство української держави, де якої маде не всякий уявляв себе з якогось боку иречтеним, — і на українство в Москві настала мода.

Ще ранку перед мешканцями консульства на Тверській вулиці почали збиратися величезні товпи народу. Хто прихвдив у сараї ввійду на Україну, хто в сараї визволення арештованих родичів, хто в справі охорони дайма чи педешкани, хто прсто „так собі“... Довелось признавати не передбаченого кляіськими штатами команданта, щоб завести хоч який небудь лад у цій валлонській стовпній, потім — його поміщика, потім — другого.

Одначасно довелось спійсно збільшити й число співробітників канцелярії. Вже не 4, а 10 душ працювало в канцелярії консула, але роботи раз у раз стадало більше. Сам консуль й його найближші співробітники працювали цілком днями і вночі, не маючи часу навіть на те, щоб одягати та новісти.

Хто тільки не звертався до консула за допомогою! Аристократи й кушці, офіцери й артисти, жіноці і бунші царські міністри, особи сті знайомі й незнайомі, Українці спважні й люди, що ніколи про Україну не чули... Галас у дворі і в самій помещанській стодз такий, що власних думок не чути було. У повітрі так і гуло: „повідічення“, „громадянство“, „прохання“, „перевуск“, „карбованці“, „ютаг“... А скільки сльв, лайки та нарікань чулося зо всіх боків!

Зрозуміла річ, що в таких обставинах працювати було дуже важко. Помешкання має й тісне, штат співробітників малий і недосвідчений

в канцелярській роботі, сам консуль дагідної та м'якої вдачі, а кругом гасий тиск народу й такий неспинний галас, — тут буз дозрий ґрунт для всяких непорозумінь, а для „розумних“ людей це була та каланчуга вода, в якій так зручно ловити дурну рибку.

Непорозуміння здебільшого виникали з того, що в канцелярії губилися папери й документи. Хтонебудь подасть прохання й приложити до нього документи, а потім ходити ходити і ніяк не може нічого добитися: його прохання в документами десь загубилися. Другий прохач видає йому перевуск на Україну, а канцелярія висилає йому посвідчення про громадянство: вискиється, що полутаняся адреси.

Що до „розумних“ людей, то вони дуже швидко ознайомилися в часі співробітників консульства. Петреба в нових людях виникала щодня, брати доводилося на-спіх, кого попала, аби буз грамотний та не гласив за великою платню. Кандидата в співробітники консульства не питали, чи він Українець, чи знає українську мову, чи має якісь соціалі рекомендації від українських інститутів. Одна приводив другого, — отце й була вся рекомендація.

Наслідком цього було те, що з 60 співробітників консульства, яких було останніми часами (це замість 4-х!), ледве десята частина так-так знає українську мову. Папери в консульстві здебільшого пишуться мовою російською, урядовці в публікою розмовляють по російському, й тільки сам консуль та поздинокі співробітники по знові підтримують свій український прстаж. Але й іх раз-у-раз все більше займає хвала русифікаційна.

Повертаючись до особистого складу співробітників консульства, треба признавати, що декотрі з них без помігної шкдри для української державної справи могли займатися яким-небудь иншим ділом. Так напр., не можна не зазначити, що співробітництво відомого Прилуцького, героя селянського вбійства гр. Комаровського, мало підносить прстаж консульства; так саме моглиб стояти дальше від консульства й декотрі инші особи з поспованою репутацією.

Коли одначе, поминути ці внутрішні хиби, незліучі при спійній організації всякої нової справи, то в загальному й цілому діяльність українського генерального консульства в Москві доведеться признавати цілком корисною й відпов даючою інтересам, як української держави, так і українських громадян мешканців за-кріпащеної Свєдєлі. Сам консуль О. К. Кришцов широ дбає про охорону інтересів України й Українців. Йому доведеться рахуватися з величезними перешкодами з боку більшовицької влади, з її амевагою до закону, з її системою забувати сьогодні те, прє що збуду твердо уможвлено вчора, в її екуїською тактикою, з її жагою до людської крові, нарешті з її спеціальною ненавистю до України. А протє не проходять днв, щоб консульови не пощастило видертти кого небудь або що небудь з ненажерливої більшовицької пащі.

Генеральному українському консульови в Москві бракує добрих і чесних помічників — шярж Українців, але таких людей бракує і в столиці української держави.

Лист з Волині.

Про господарські справи.

Ковель, у вересні 1918.

„У флорозному тілі й адревний дух“, — се давній флософський аферим і враз з тим вене є неспівзвучна істина.

Иуча слідом за тим мудрим реченням і повстають у нас січові організації та взагалі всякого взду національно-спортивні організації. Але як ми та не звертаємо увагу нашу на тілесне здоров'я тое, ежигнути в тій справі більш менш певних успіхів без збільшення народних достатків не спрощаємось. Вік заножености народу, його достатків — у певній мірі залежить і розвій тіла людини, а через остане й поступ в культурі взагалі, едереженія духа тое то душі народної окрема.

І кооперація тут (це до означення тієї мети, ексволеної правданими мудрощами) займає саме певне місце. Кооперація дбає прє наше глє та відкується про душу — розвій розумових здібностей людини. Та навіть на цілком-політичній справі залежить від того, як стоїть у неї кооперація та на скільки демократично сідомє й ще до економічної справи. Сила кооперації визначилась гаразд у нас на Вкраїні від час сучасної завоюючої світової... Вісь ми наприклад нашу Волинь. Усе тут — що найбільше ділось у значє: і сама війна, й революція та слідком за нею руйнуючий більшевизм, і земельна реформа, яка замість паяно-

мірности та переходу народнього добра до рук людей праці, під впливом агітації більшовиків, вилася у ферму ґрабунків та по декуди прєсто такі нищення народнього добра, й чєхо-словацькі відділи що востановані були тут таки на Волині (вони задля своєго рятунку, пересовуючись на сід за межа України, волеиз — полєиз де-ще з нашого селянського добра петягли за собою), й загоми польських легіоністів, які від виглядєя ніби охорони панського добра, не аби як тероризували населення, а повзали усім — зворот політики, реакція, карателами загони панів, карни й повертання збєтків за зинадемо навіть неіснуюче панське добре, — все вене вкулі, здавалось бє, повинне збити в народі й саму віру прє можливість творчої роботи взагалі та прє удержання за собою національно-політичних здєбєтків окрема.

Адже й зараз на Наддніпрянській Україні, дарає, що вєреги наші перєсвідчанись, що ні політичними ерєволютами, ні змілами кабінету, ні брєжливими чутками розмаїтими — не збити нас з національно-політичного шляху, вєни, ті наші „приятелі“ (як хєдєчкава шляхта, так і ебше розі-культуртрегєри) всі свої сили напружують, щоб серед наєдних нас відскредитувати й саму українську державність: тепер подекуди й саме слово Україна є синонимом лаха народнього.

Та дарає!.. Знайшлась у нас непереможна сила, яка не тільки що паралїзувала руйничку хєходи народних „приятелів“, але стала вона

могутньою підпорою для нашої державної владди. У той час, коли в столиці України, в самому золотомому Києві, державні українські прагудок, коопєративні підприємства для себе кошти беруться до вєкладання на свої наєдні Волинській Кредитовий Стєвєз вєзде шодєтєну літичну гавєту на українській мові. Як бєникоопєрація Волині задовольняюча потреби наєше й безпосредчо дбає й про оздоровлення

Байдуже, що скрізь та всюди бачилась лише руйничку роботу, коопєрація навіть вєчатурканій лєхом тій темній Волині останніми часами нєбула не аби якої потужної сили і є. Волинський Кредитовий Стєвєз, Останній року й за дєрєчне сєєз ієтуванія в Борєвєні іє показав не аби-яку силу та здатність стєвєського демосу до творчої роботи.

На 1. липня сєво 1918 року Кредитовий Стєвєз Волині обєднув вєле 120 Кредитових кредитових наших коопєративів збільшєнув вєвєць 9 мєв. Останнього року Стєвєз прєбав у власність околє 9 тисяч (9000) десєтєпєти, вєргістю колє 4 мїлієніє хєлєбєвєного краму на наші убогі сєдєлєня й мїєстєрєвє Волині, цєй Стєвєз до 1. липня сєво року прєвєз свої руки перєлєштує на величєзну суму вєвєць 5,817,044 карб. 64 коп. Та вєво й мєдуш.. Організований жє хєлєборє — вєвє

Та поруч з такими імпєнуєчними цєфрємєкєми ми зверємося до життє прєдлєнєних коопєративів спїлєк, то помітимо тєм не аби єкоєномїчєу коєлїсть: активну участь в коопєративному рухєви прїймає не вєсь нєлєд, коєлє одиниці й то не вєдїдє більш зєможливі, і єтє вєвєць й на Волині, й на Київщині та на Лєвєбєрєжєї, та навіть й у Галичині, де національна свєдомїсть неарївнема висєка.

Цє ж нї для кого не тєсєчєнє, що нєлєдєнини не має звичкє до еєдєчєвєсти. Сам євє тогє не дєдуєчєтєся, а наші політичєні мєлєдєрї, мєбутє будучє вірїє євєнгєльськєму вєрє, що іх не є „єдинє — нєз“ нєтєрєбу“, вєвє мєлєо зєвєртають уваги на єкоєномїчєу стєорєу наєшої справи.

Чи багато є по наших райфїлєтєках тєу жєвєних, рєблєних нєвєлєчєчєних рїтєлєв, вєлєдєна прїчєнє дїтєвї, колє прїядє час вєрєкєтє й мїж чужї люди? Чи здїєбєтє євє, дєнєбуєтє нашєму сєлєнськєму коєлєративному вєкєдє й мєя нємєлєтє в тєм, нєколє б дїтєвї дєрєсє, щоб вєнє мєгєлє корєєтєтє в тїєї одєчєчєстє дє прєдєвєжуєчєя євєрїтє в сєрєднїєй, а тє й у шкєлї? Шукєтє сєгєрє по наших коєлєративних дєрєвє!..

Мїж тєм прї нашєму уборєтєві та прє загєлєльному аналєфїбєтєзмєві, єтєкє самє шєнєй дрєбїшїє умєвї вєкєдєвї в сєвої сїльськї хєлє-рїч дєкєчє нєобєдїєнє. Крїм вїдємїєй кєрєтєвє дїєлє сємєго вєкєдєчєка та його родини, тєє є шєдїчєнїє в кїлькєнєдїєчєх рєв змїєчєтє й сїєу сїлу Українськєй коєпєрації.

Пїсля прєвєдєнїє в Рєсїє цєрєвєлє та єсєбєвїє вєкє з почєткєму нає єрї сємєстїєвєнє Українє, дє якїї частинї православного дєрєвєстєвє на Волині, одєрєлєсь єчє. Крєшє мєлєтє православної цєркєвї тїєї тєсєр думкє: що євє хоч корєєтєтєсь дєвєрїєм сєвоїх цєркєвїєчєкє тє сєкїєй такий успїх в бєрєтєбі з іноєвєрїє хрїєстїєнськїми рєлїгїєми, то кєнєчє мєлєтє вїєнєтє активну участь в коєпєративній рєбєтє. Є мєвєлєвє, народ, крїм нєбєа на тємїєх сєлєтєх, прє нє дєбрєбєту тєтєчєка таки на зємлї.

Цє слїд зємєтєтє всім нам: й учитєлєвє пантєоїєвєнє, й грємєдєськїм дїєчєкєм уєвє євє суспїєлєством Українє, й навіть вєсєлє дє-сїєлє в пєрлєамєнту. Нєхтєуєтє єкоєномїчєу дїєлєвє стєє слїд: бє лїшє єкоєномїчєо дужїє нє в стєнї прєвїєтїє самєу шє найбїлєкєу нєлєдєнєу нє політичєу вїдєрєвїєстє. Мєрєо Лїчєвєчє

Наш фейлетон.

Дякуючи ввічливості п. д-ра Щурага, можемо нині поділитися з нашими читачами вириками його претаранного перекладів із старого німецького германського епосу.

"СВОБОДА"

популярний тижневик, виходить кожної суботи; дає широкий огляд нашого сучасного національного життя і всесвітніх подій. Окремі сторінки тижневика присвячені господарній воєнної часу. Кожне тижневі містить інтересний фейлетон. — Щорічна передплата коштують 10 лір і 5 к., квартална 2 К. 50 с.

Що діється по наших селах.

Коломия 15 вересня 1918.

По селах Коломиї панаєть тьма „кро читальні та інші товариства кромі „Сільського Господаря“ майже не існують — а люде ходять в темноті гейби в тьмі. Нема кому зайнятися оживленням читальні — інтелігент сільський похилив голову та думає — інтелігент сільський, а інтелігент сільський не похилив, правда, але за роботу мали котрий годен, інтереси — мовляв — робить...

Наш селянин лишений всіма та виискуваній чужини й своїми, немогучи сам собі допомогти, яке чудо й не диво, що „свята“ із Струпу має з Коломиї так багато поклонників. Межи нашим селянством не тільки темнота панаєть але й пряма страшна деморалізація — ся послідна, то гостинець лишений Москвою.

Селянство по селах Коломиї розділене на два верожі табори; табір бідняків — проетарів й табір богатших господарів — богаті — себто ті, що мають хліб на збут — бідняки — то ті, що не мають хліба, що живуть купованим. Перші підносять ціну на хлібі — другі жадають доброї плати за свою працю. В Іспасі к. Коломиї платять косареві за день 30 кр. і харч. Відносини нездорові — а на те не звертає уваги. Хай себе здирають — ся верожича та борба — то веда наші наших опікунів. Боюсь, що селянство наше порожнівше тепер і пізніше по війні буде ти равон нпо при виборах і т. д.

Селянство наше нашіть дуже с пекуляція по містах. Селянин мусить продати свої продукти по максимальній ціні, а що він потребує — то мусить заплатити скільки купець Жид. Наші поски повинні вжити всіх можливих способів, щоби наш продуцент платив за свої продукти йому річі максимальну ціну, а покликані до того органи, щоби перетерігали, щоби купці по містах придержувались таркфи. М. Л.

галі. Комітет намічає гад бібліотек старовинної книги на Україні, яким загрожує небезпека загибелі і уживатиме емергентних заходів, щоби запобігти їх загибелі. Дуже важне нині перед комітетом стоїть питання — де буде міститися національна бібліотека. Тимчасово для національної бібліотеки частку своєїго мешкання відступить мабуть бібліотека університета св. Володимира. Заразом в цей комітет має назію, що де його распарядковости може відійти мешкання буз педагогічного музею, що са Володимирській вул., яке належить до міністерства народньої освіти.

— Нова українська щоденна газета. Нам пишуть з державної України: З 1. вересня сього року в м. Житоїрі на Волині виходить щоденна „Волинська Газета“. Названу часопис видає Кредитовий Союз Волинських кооперативів. Ця часопис обслуговує інтереси волинська хлібороба, напрямку вона поступово-демократичного на політично-державному українському ґрунті. — М. Л.

— Перевіз золота. „Deutsche Tageszeitung“ повідомляє, що з Москви вислано в Німеччину чверть мільярда грошей на основі додаткового берестейського договору. Ці гроші складаються в 42,850 каліграмів (95,720 фунтів) чистого золота і 90,900 000 паперових рублів. Золото і паперові рублі вислано з Москви в особливій вагні під дуже сильною охороною. Ці величезні скарби відберуть представники німецького державного банку в одній майї місцевости, яка лежить коцо демаркаційної лінії.

— Загальні збори кружка товариства педагогічного в Горожені відбудуться в неділю дня 29. вересня 1918 о год 3. попол. в салі будинку гімназіального з таким порядком денним: 1. Звіт з діяльності за шк. р. 1917/18. 2. Вибір нового видачу. 3. Справа дальшого розвитку гімназії. 4. Внески. Городенка, дня 15. вересня 1918. За старшину: о. Н. Котлярчук.

Новий рід обезпечення.

Пишуть нам:

В звязку з воєнними позичками виробився новий рід обезпечення: обезпечення на життя в паперах воєнної позички.

При теперішній VIII. воєнній позичці наше одинокє товариство звалиних обезпечень „Карпатія“ завело дуже корисну комбінацію: обезпечення в паперах VIII. воєнної позички, злучене з обезпеченням в готівці. Примір: Обезпечаться 1000 К в воєнній позичці і 500 К в готівці, разом 1500 К.

Особливі користи з сього обезпечення ось які:

Обезпечення в воєнній позичці заключається під особливо вигідними умовами: премії незвичайно низькі без ріжницї віку, нема часу вижидання і товариство бере на себе певне ризикє в д першого дня обезпечення, військорі мусять так само обезпечуватися як цивільні, до висоти 5.000 К обезпеченої суми не треба лікарських оглядів і т. п.

При обезпеченню в воєнній позичці й готівці всі сі користи переносяться також на обезпечене в готівці. Отже в звязку з обезпеченням в воєнній позичці можна заключити обезпечення в готівці під такими корисними умовами, яких доси обезпечення в готівці абсолютно не давало.

Ся комбінація має також особливу важність з огляду на той час, кєди обезпечена сума буде виплачена. По виплаченню обезпеченої суми в облігаціях воєнної позички, — коли особа, яка одержала сю суму, знаходить ся в грошевій потребі, — треба облігації вераз продати. Колиж обезпечена сума обіймає і облігції і готівку, то готівка може бути ужита на біжучі потреби, а облігації можна зберегти як капітал, який несе добрі відсотки, аж до часу викуплення їх державою.

В кінці дуже корисною умовою при сім обезпеченню є те, що всі премії можна вижидати також з гори, одноразово. Коли обезпечена сума виплачується перед впливом часу, на який заключено обезпечення, тоді неужиті ще премії звертаються Але й позатія обезпечення особа може зажадати ввероту неужитих премій і платити дальші премії періодично. Отже заплатя всіх премій з гори є вигадно дуже корисною льюкацією капіталу, бо товариство опрочентує його на 4 1/4 %.

Тому обезпечення в VIII. воєнній позичці, злучене з обезпеченням в готівці заслугує на особливу увагу всіх тих, хто обезпечуєть ся в „Карпатія“ з VIII. воєнної позички.

Над Бистрицею.

З долини горішнього Пруга перейшов я в сусідню долину Бистриці і опинився в Пасічній.

Першими кидаються в очя стрімкі жовтаві скелі, порозорвані в голі моз велитенські зуби. Се західний бемі Бистриці. Від сходу замакляє долину в якій розложилось село, лісисто карпатське пасмо.

Зуважую зараз велику ріжницю між тутешнім населенням а Гуцулами з над Пруга, як Дора, Яремче, Микудичин. Не видно тут таких гарних, адорових тилів як над Пругом, ані тої гірної, барвної гуцульської нєші; люде фізично слабші, много знищених петерухою, ноша простіша, біднійша.

Закластирували мене у місцевого учителя-Україніна. По представленню і короткій розмові ми вже добрі знайоми. Оповідат мені про свою трилісячну „гостину“ а Такергофі 1914 р., ачислає наших людеи а якими там зійшов ся і розпійшов ся, агадує і про моїх добрих знайомих-Українінів: Г. З. зі Львова, М. Сютника з Заліщик, що там-же і перер і інших... Біднякєсь, що Москвалі яря відвороті спалили великий будинок читальні.

Після проходом на місцевий пантар, що лежить в чудній гірській долинці. Там оригінальний памятник в каміинних брид на могилі польських легіонерів „зеліниї карпатської бригади“ що а 1914/15 р. воювали під Галером в горах над Бистрицею. Одні погнули, другі познакамєлих з Сигетом, деякі аж в мурманську область попали.

Одєдлєлік догилки козаків, що колагли підчас брусіласької офензиви. А там в долині свїжа могила хорунжї УСС. Софїі Галечко, що куляючись занєсла смерть в зрадливих фляках Бистриці.

Побував я відтак в Рафайловій, звїсній з карпатських боїв. Се останнє галицьке село над Бистрицею. За високим гірським хребтом, що зноситься стрімко над долиною рки, вже Угорщина. Крім добре скло видно докладно давні австрійські позиції, що тягнуться самим ґрунем границьної гори; значно низше, під лісом видно російські окопи. По лісах повно російських землянок. Тут і там на величї стоїть гоїданка ба й рід карувеля, що служили салдатам до забави.

В селі видно цєсимє знищенє. При дорозї декілька спалених хат; церкєв і школу спалено підчас відвороту наших війск літам 1916 р., а мости лісової залізнички повисаджували при останнім відвороті Москвалі.

Тихо і якєсь сумно в селі. Мамє кого і видати: люде, що остали дома, в пєдонилах або на сімєкосах.

Стрічаю якусь замівєрвану мелєдницю. Слєво по слові, — еповідає про страхіття сього побуту в бараках в Гмінді. Ранєну московською кулею вивезли з села наші воьки на Угорщину де шпиталю, а відти попали в саме гміндське пекло. І не надіялась вже видіти свої гори.

Дорогою з Угорщини, що веться понад Бистрицею, мандрує ще-дня по двох, по трьох російських пєловєнєх. Вертають пішки домів з від Будапєшту, Добрецилу, Сатмару. Ті, що були на робєтах до „цивільних“. Переважно Вєдєхєрєсє; попадаються і Українці і допитують, чи дуже знищений Київ та який тепер лад на Україні. Чували вже дежо і про гетьмана. Хоч утомлені і зголєджені, ідуть ще живаво і не вгратили гужору, — звїсно: ідуть до дому!

У них вже по війні. А наші збїджені гуцули все тільки допитують, коли то вома скінчиться. Важко їм живється. Маржинки обмалє, бо забрали Москвалі і наше військо, хліба не докупшєть, голєд і коєнєць.

Іду раз дорогою, як надходить вєлка людеи, переважно жінєцтєв. Пізнаю по нєші, що угорські Русмаки. Коло хрєста падуць на колїна і молять ся голєсно. Пєжолєлась, встала і ідуть дальша. Питаю, відки воми і куди ідуть. З Густа над Тисєю, ідуть дє Струикова на отшувєтє. Вже дєи добі ідуть, питають, чи ще далеєко. В Вєкєші на отшувєтє кавали їм якєсь „жєна“, що там в Струикові є дїяка — вєрєрєчниця. Ї. Мати Бєжє явилась, в її ласки будучі річі прикажує, коли війна скінчиться. Не радїлась сєго пєза чи їти на отшувєтє, бє і який то піп: завів мадєрські свєта.

Хачу їм пояснити, що шкода їх хєду на той „отшувєтє“ — та годї... Нєшасєі „Морєшамє“ снїшать вже дальше, снїшать шукати відради у дїяка вєрєрєчницї.

В серпні 1918.

Д-р Рем. Стинч.

НОВИНКИ.

Львів, 20. вересня 1918

— Конференція відпоручників українських депутатських, економічних організацій і партійних послів з головою Президією ц. к. владиства — Уряд відбудови краю, відбудови з понеділок в дні 30. вересня с. р. о годі 10 рано в малій салі Музичного Товариства М. Лисєкє при вул. Шашкевича ч. 5 в слєдуючєм денним порядком: 1) Огворєнє конференції Президентом відписаного Товариства; 2) Предложенє і огворєнє домагаєнь українських організацій: а) Домагаєння „Сільського Господаря“ так дотично його організації, як дотично потреб українського хліборобського населення; б) Домагаєння Краєвого Союзу ревіційного в злучєні з домагаєннями поєднаня фєхових Союзів і їх організацій; в) Домагаєння прочєх на конференції вєступників іншєї; 3) Організація позітових Пєдбїчєних Уряду відбудови; 4) Свідєдчанє українських організацій в якїї апрєвизаційній для відбудови і робітничого перєвизалу Уряду відбудови на повїтах; 5) Внесєння і запити учаєщих конференції до Президїї Уряду відбудови.

— Національна бібліотека в Києві. Комітет упорядковє національну бібліотеку, який і тепєр має, відколи заснуваєсь, живєє працю свою працю. До його распарядковости входить такі бібліотеки як В. Б. Антоновича, О. Русова, бібліотека і архив жєндарьсько-українська та богато инших. Комітет національної бібліотеки має надїю, що до його распарядковости пєстувать і такі бібліотеки, як Д. Гринченка, Лаврєвського, академіка Ієвєнєвського і инш. Як фонд дє відкїду національної бібліотеки — „Україніца“ мають поступити вєбранє а дє-яких українських мєнєтарєвє, які містять в собі дуже цїнні книги старовинного друку. Заразом з цим комітетом звернути пильну увагу на загибєль иншєї української мєнєтарєвє української книги старовинного друку, яка містять ся в ріжних мєнєтарєвєх та ин. Отака книга є нині предметом великого сєрєсу на ринкєві, чєрєз вїдєдєлєнє її, які мають відносєння до таких старовинних бібліотек частєнєко і распрєдєлєнє її вєдєтє в великій кількєстї транєкєнєнє і вєдєтє до її відкїду до иншєї бібліотеки.

Субота, 21. вересня 1918.

Нині: греко-кат. Ромд Пр. Д. М. — римо-кат. Матіан
Вавтра: греко-кат. 13 Н по 3. Св — римо кат. 18 Н по 3. Са.

Нарада львівської української громади в справах церковних відбудеться нині (в суботу) в салі „Української Бесіди“ о 6 год. вечером. Вступ за запрошенням.

Віче у Львові. Народний Комітет скликає віче у Львові, котре відбудеться в неділю дня 2. вересня 1918 о год. 4 по пол. в великій салі Народного Дому у Львові ул. Ругозького 22 в днешній поглядом: „Сучасне політичне становище українського народу і спосава отворення української правниці в Австрії. Обв'язком кожного Українця і кожної Українки зі Львова вжитися натім вічу.

Збирається повітова організація скликає до Збаража на 22. с. ж всенародне віче в справі протесу проти прилучення Галичини до Польщі, а з доважанем, щоби в української області Галичина і Буковини був утворений автономний край коронний. На віче запрошений посол д-р Голубович.

„Ukrainische Korrespondenz“ — український тижневик в німецькій мові. Кожний свідомий український громадянин повинен передплачувати сю часовись, бо якраз тепер українська справа дуже актуальна і треба чужинців як слід інформувати про наші політичні вмагання. Видаєм с голова Народного Комітету д-р Кость Левицький, відповідальний редактор посол Володимир Сингалевич. Умови передплати такі: річно 20 корон, піврічно 10 корон. Гроші просимо слати: Wien XVIII, Karl Ludwigstrasse 3/15. Просимо поспішити ся з замовленнями, щоби видавництво могло усталити наклад, що при теверішній дорожнечі є дуже ванже.

Жертви.

На школу ім. короля Данила на Личако відложили з мисли і серпни в коронах і сошках: Вл. Косишан Антія 10.—, Сьмішко Юліян 20.—, Тарнацький Озюл 5.—, Фальд-пост 51 2.—, Будзівновський Леонард 2.—, Монастир Ч. В. В. в Лазраї 50.—, о. Целзван Лодина 51 17, Монастир Ч. В. В. в Жовкви 40.—, о. д-р Іван Латошинський 10.—, о. Погорецький 25.—, о. д-р Василь Беран 10.—, о. Езген Шухевич Паберезаї 19 50, о. д-р Котун 10.—, о. Стефан Мохнацький Терезаїля 50.—, о. Теодор Німилоніч 31.—, гр. кат. уряд парохіальний Журавло 12 06 о. Горчяцький 10.—, С. С. Службинці Львів 4.—, о. Кривош Ч. В. В. 200.—, о. Егеєв Назий Ч. В. В. 10.— ур. парох. Сквила 12.—, о. Іван Королюк Чехеричі 31.—, о. Стефан Соколовський 10.—, о. д-р Палех 30.—, Монастир Ч. В. В. в Брїєа Крихіа 113 40, Монастир Ч. В. В. в Бузичі 10.—, о. Гринькевич Бучач 54.— з нагоди празника в Дорохові 16.—. Всім ласкавим жертводавцям складає кружок сердечну подяку за щедр. дати і поручає нашу школу дальшій опіці суспільности. Хочаєи щораз гірші, однак не вілямо на дим школам перестати існувати. Наше наїзіє в патріотичних одиницях, що щиро люблять свій наїді! Жертви просиу слати на адресу: Гошовська Ст. Львів, вул. Театинська 7. 550

НАДІСЛАНЕ.

Кравчий адвокат
Д-р. Евгений Гвоздецкий
веде канцелярію у Львові, ул. Красіцьких 6.
266. 12—?

ДЕНТИСТ
Д-р Ф. ГРУБЕР
Станиславів — Бельовоцького ч. 8.
Техніка в золоті, платині, кавчуку.
444 8—?

ОГОЛОШЕННЯ.

Глядаю інструктора до уч. II кл. пав. Осїбна компанія, удержаніє і платня після умови. — о. Стефан Петрушевич, Холмів 55 2—2

Інструктора до II кл. пав. глядає гр.-кат. Уряд парох в Піддубах, в. в. Прилбичі, ст. в. Яворів або Судова Ванта. 536 1—2

НОВІ ЛЬОСИ

Австрійського Червоного Хреста поручаємо на гоїнуку, ра: зом в податком і портом на 44 К (у Львові 43 К 40 сот.). Лїоси ті мають річно 4 тїгїна і кількадесят голонних вигранях. На салту поручаємо 5 лїоса равном на 270 К в 36-ех ратах по 7 К 50 сот. Перша рата 12 К, дальшї по 7 К 50 сот. Право гри починає ся в авлаченє першої рата.
Дім Банковий ШИЦ і ХАВО
IX. 12—100
у Львові, пл. Марїївська ч. 7.

Посуую інструктора до двох хлопцїє в IV. і V. клїах. Рефлєктантї авлаять подати свої услїєвї на адресу: Іван Годованський Германїа, п. Миколаїв Гаї. 558 1—3

Учїнченє семїнарїстїна вольме лекцію на селї на відом дїєм винагородженєм. Зголошенє: Золочїє, постє рєстантє „Українка“. 537

Посууєся учїтелькї авладію інструктора до науки учєнцї в пєсїнх клїє видїлових на цїлий рік. Зголошенє з поданєм услїєї прошу слати на адресу: Гр. кат. Урад парох в Яїрїє п. Кєльнїцє ад Тїсна, 547 1—2

Академія до вєдєнєя приватних гімназіальних курсієв посукує комітєт прав. гімназії в Сколім. Платня 6 00 кор. мїсїчно, авпрїєваціє легка, удержанє напєзненє. Комунїкаціє зі Львовом вигїднє, сколиєся чудовє, мїсїєнїє клїматичнє. Рефлєктуєчі на ту посуду авлають як найєгорше зголошенїє ссобасто або пєсьмтанє до о. Мосєрїє в Сколім. 556 1—1

Мєшкїнє в харчєм, набїрїдше при роднї, на оплатю і дозвїєм вїстувлїє глядає надпор. А. Волощак. Для услїєв прїдєлєній жоанїр. — Зголошенє на адресу: Яїр. пєч. Крашєвського 23. II п. 543 3—3

Глядаю товариша(шї) студїєї або лєкторї(є) — Обв'язком єго (її) булєб зодїтї ві мїюю на авладіє в обєсгї модерної фїлїмоноїї (українськє, нїмєцкє) пїсїсїзуєчї іх а опїєлє салїлю дома перєрєаблїє Голєрєр пїєлє умовї. — Лїєсїє зголошенїє слати на адресу: Андїрїє Волощак, Мїшєвєц, п. Лютовєвськє, Галїчїна. 544 3 3

Посуую учїтелькї дїє пєнчєчкї, сєїчас, на рїє шїлїєнїє 215—19 до науки (VII кл.). Пожаданїє в авлачє фортепїану, до дїєя пїчаткїє. Рефлєктуєчі авлають подати услїєвї на адресу: о. Омєлан Давїдовїч, Тартанїє, п. п. в мїєсцє повїт Сокаль. 516 4—5

Петраєчу учїтелькї дїє пєнчєчкї в I. р. учїт. сємїнарїєї у коїє Ієсїєю авлачїдовю новюю. Науку фортепїану пожаданє. Зголошенє о. Збудовськїє, Зубрєць п. Бучач. 533 3—3

Рутїнованого концїєвєнтє і мунданга або солїцїтаторє прїїє сєїчас адвокат др. Загаїєвїч в Перємїшї. При зголошенєчю подати услїєвї. 558 3—3

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

САЛЬОН МОД — Львів, вул. Копєрнїка 1.
423 (над автїкою Мїколаїша) одєржалє 5—15
ЗИМОВІ КАПЕЛЮХИ
Капєлюхї поїїєчє до лєрєрєблєнєя.
Зїєчлєнєчє в прїєвїлїї прїїєчєчє і сєсєрє авконує.

БЛИСКАВИЦЯ

хємічнє пральнє і фарбїрїєя
прїїєчє до барєлєнєя і хємічнєго щїєчєнєя вського рєдє гардєрєбє. Рїєнож забїрєлює вського рєдє полєтнєя.
Фабрїка і бюрє прїїєчєчєя
314 8—8 Станїславїє, Сєдєльмєрїєвськє 47.

Х. Звичайні Загальні Збори повітового товариства госп. і ред. „Віра“

стєв. зар. з обм. пор. в Жєвкєї, відбудуться днє 8 жоїтнє 1918 о год. 12 в пол. в комнєтє стєвєрїшєнєя зї салїдуєчїм прєдєрєком нарад:
1) Відїтїчєнє прєтєколу з послїднїх Загальнїх зборїє.
2) Спрєвєзданнє Дїрєкції з дїєлїєнїє стєв. за рїє адї 1917.
3) Спрєвєзданнє комїсії контрєльнєї і удїєлєнє абсєлюторїє.
4) Вїбїр Радї надїрєаєчєї.
5) Вїбїр комїсії рєвїзїєнєї.
6) Рєвїдї чїстєго нїєку за р. 1917.
7) Вїєсєннє і валїтїє.
Кожнє о год. 12 в полуд. не зберєгєся стєтутєм вїмєгачнїєї комїлєт члєнїє, відбудєся дрєгїє загальнїє зборїє тєго самєго днєя, о год. і по полуднї в лїєхалї стєвєрїшєнєя, з тїєм самїєм прєдєрєком нарад, котрїє будуть рїєшатї бєз оглядє на скїлькїєстє прїєсутнїх члєнїє (§ 33 ст.)
Мєстєкожнїє бїлїєчє за р. 1917 є вїлєжєнїє в лїєхалї стєвєрїшєнєя в гєдїнєх урєдєвїх, нє члєнїє можуть нєго прєгєлєдєтї. (§ 44 і 49 ст.)
548 Рада надїрєаєчєя.

Вїд 16. IX. до 16. X. 1918.

ВИСТАВА

малюнкїє і сьвїтлїє
„Артїстїчнєї Горєткї“ і „Прєєвої Кавчїєї“
Українськїх Сїчєвїх Стрїльцїє.
— — — Національнїє Музєє
ул. Мохнєцкїєго 40. Львів.
Дєннє вїд 10—6.
Встєп 2 К., для шкїльнєї молєдїжї і вїєвої мужвї 1 К.

Бєзплатнїє курє науку малєвєннєя, мєтєвєнєя рїєсункїє і тєчєнє на колєсї дєлєтїє і дїєчат. Курєсїтїє по скїнчєнїєї науцї прїїєчїє до фабрїкї кафлїє і мєїлєїєкїє. лєшувєтїєся мєжнє щєдєннє вїд 12—2. Мїхайїлє Лукїєнєвїчє, вул. Пєтєчєкєго (фабрїка).

Дуже практичний
Калєндєр на 1919 і початєк 1920
з корєткїєм цєрк. устанєм і лїтєр. авлєїєм по 3 К вїєслєє: д-р Зєстїєвськїє св. Зєфїї 20. (завнєтуєчїє авдєсїє тїє, бє Калєндєр вїєчєрпєєчєя). Вїєслєєчє кож дєжє інтєрєснє драму „Мїлїє“ і „Озєвїдєннє“ гумєрєскїє нєвєлїє по 3 нємєрєтє „Б. бїлєтєкїє“ для рєсрєдєї молєдїжї 12 К. Чєтєвєртїє вїпуєвїїє юзїєлєтє проф. МАСЛЯКА, друкуєчє шє вїїдє історїє укр. лїтєратурї, авїрїєнїє повїєтїє і нїє.

Нова українськє часєпїсь нїмєцкєю мовою у Вїднїї!

У Вїднїє вїхєдїтє нєва українськє пїєсє на мїєцєкїєї мєвї:

„UKRAINISCHE BLÄTTER“

як всєукраїнськїє мїнїзарїєнїєї оргєнїє
Часєпїсь має на мєтїє вєстєлєтїє незалєжєї Українськєї Дєржавї прєдєчєно думкєю Австрє-Угорщїнєї й Нїємєцїєї рїєвнож і інтєрєсїє австрє-угорськїєї Укр. До сїєзрєбїєннєчєя запрошєно найкєлєснїєх українськїєх і нїмєцкїєх публїєїстїє. „Ukrainische Blätter“ вїхєдєтє вїєїє рєзїєв на нєклєдїє 8—10 000 прамїєрнїєкїє. Часєпїсь влєснїєх корєспєндєнтїє в Кїєїє, в Х Одєсї, Львовї, Чєрнїєвїєх, Бєрлїнїє і Мєнєхєнє. Вєдєчєм названює часєпїськє явлєтєся адвокат тїєжнєвїєкїє „Ukrainische Korrespondenz“ Володїмїрє Калїєнєвїчє. Умовїє пєчєтє тїєкїє: рїєчно 18 К, пїєрїєчнє 10 К, чєтєвєртє 6 К.
Адмїнїєстраціє прєсїєчє поспїєчїє з лєнємїє, щєбїє авлєдєннєчєм моглє усталєтїє наклад. Адресє Wien VIII, Albrechtgasse 26/13 128.

Двох хлопцїє до посїлкїє

прїїєчє Друкарнїє „Дїєлє“. — Вїєслєєчє в Канцєлєрїє Друкарнїє. — Львів, Рїєношїтє в с П. пов. нїє 8—12 год. прєчє пол. і вїєслєєчє по полуднїє.

Перєдплатє на Україє

Рїєчно	56 марбєзєвєнїє
Пїєрїєчнє	28 "
Чєвєртєрїєчнє	15 "
Мїєсїєчнє	5 "
Поодїєнєчє чїєло	40 шїєгїє.